

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**ANALÝZA HERNÍHO VÝKONU U FOTBALOVÝCH
DRUŽSTEV ŽEN**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

PhDr. Mário Buzek, Csc.

Zpracovala:

Pavla Macková

Praha, srpen 2007

Abstrakt

Název práce:

Analýza herního výkonu u fotbalových družstev žen

Analysis of playing performance in the women football teams

Cíl práce: Odhalit nejčastější chybná řešení v obranné fázi u vybraných ženských reprezentačních mužstev, získané údaje analyzovat, a vyvodit závěry pro tréninkový proces.

Metoda práce: Pomocí videozáznamů jsme metodou nepřímého pozorování získali základní údaje a kategorizovali je. Kvalitativně jsme je zhodnotili a porovnali.

Výsledky práce: Analýza potvrdila, že určité chyby se v defenzívě opakují a z toho jsme vycházeli při výběru možných cvičení použitelných v tréninku žen směřujících k odstranění chyb a obohacení tréninkového procesu.

Klíčová slova: ženský fotbal – chybovost v obraně – kvalitativní a kvantitativní analýza

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně, s použitím uvedené literatury.

Praha 24.8. 2007

Pavla Macková

.....

Tímto bych ráda poděkovala PhDr. Máriu Buzkovi, CSc. za odborné vedení práce, za praktické rady a za možnost využít jeho zkušenosti v této problematice. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomohli při realizaci této práce a rodičům za podporu, kterou mi poskytovali.

Svoluji k zapůjčení mé diplomové práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musejí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno a příjmení:	Číslo občanského průkazu:	Adresa:	Datum vypůjčení:
-------------------	---------------------------	---------	------------------

„MOTTO“

„Sport a kopaná především jako odvětví s největší základnou v zemi i na celém světě přivádí na sportovní hřiště tisíce zájemců o tuto hru a tedy i nejnežnějšího pohlaví, které po počátečních nesmělých začátcích přešlo vývojem z atraktivních show-utkání k pravému fotbalu se vším všudy a tedy hlavně ke kvalitě a profesionálnímu mistrovství.“

(Klimková Jitka 2005)

Obsah:

1. Úvodní část	9
1.1. Charakteristika současného ženského fotbalu.....	9
1.2. Úvod do našeho výzkumu.....	10
2. Teoretická část	10
2.1. Definice základních pojmů.....	10
2.1.1. Sportovní výkon, herní výkon.....	10
2.1.2. Individuální herní výkon.....	11
2.1.3. Skupinový herní výkon.....	11
2.1.4. Týmový herní výkon.....	11
2.1.5. Definice chybovosti.....	12
2.1.6. Herní činnosti jednotlivce.....	12
2.1.7. Herní kombinace.....	13
2.2. Herní systémy.....	13
2.2.1. Systém osobní obrany.....	14
2.2.2. Systém kombinované obrany.....	14
2.2.3. Systém zónové obrany.....	14
2.3. Moderní obrana.....	15
2.4. Systém hry.....	16
2.4.1. Systém 4 – 4 – 2	16
2.4.2. Obranné principy a činnosti hráčů v rozestavení 4 – 4 – 2	17
2.5. Teorie osobních soubojů z hlediska obrany.....	18
3. Výzkumná část	19
3.1. Hypotéza.....	19
3.2. Cíl a úkoly práce.....	19
3.2.1. Cíl práce.....	19
3.2.2. Úkoly práce.....	19
3.3. Použitá metodika.....	20
3.3.1. Kvalitativní výzkum.....	20
3.4. Kategorie pozorování.....	21
3.5. Výzkumný soubor.....	23
4. Výsledková část	24
4.1. Výsledky jednotlivých mužstev.....	24

4.1.1. Tým ČR.....	24
4.1.2. Tým Švédska.....	28
4.1.3. Tým Ukrajiny.....	32
4.1.4. Tým Portugalska.....	36
4.1.5. Tým Německa.....	40
4.2. Celkové výsledky všech mužstev dohromady.....	43
4.3. Grafické znázornění nejčastěji se vyskytujících chyb.....	47
4.3.1. Legenda.....	47
4.3.2. Tým ČR.....	48
4.3.3. Tým Švédska.....	49
4.3.4. Tým Ukrajiny.....	50
4.3.5. Tým Portugalska.....	51
4.3.6. Tým Německa.....	52
5. Závěrečná část.....	53
5.1. Srovnání a zobecnění výsledků jednotlivých mužstev.....	53
5.2. Diskuse.....	56
5.3. Kritika vlastního výzkumu.....	57
5.4. Aplikace zjištěných výsledků do tréninkového procesu.....	58
5.5. Závěr.....	66
6. Literatura.....	67
7. Přílohy.....	69

1. Úvodní část

1.1. Charakteristika současného ženského fotbalu u nás a ve světě

V české republice je 1. liga žen řízena Komisí pro ženský fotbal ČMFS, kterou tvoří předseda, místopředseda a čtyři členové. Předseda je navrhován a volen výkonným výborem ČMFS. Utkání se hrají na travnatém povrchu. Za určitých podmínek, daných příslušným rozpisem soutěže, lze hrát i na hřišti s jiným povrchem. Výjimku lze uplatňovat v posledních dvou kolech podzimní a jarní části.

Doposud stál ženský fotbal v české republice spíše v pozadí a mužský ho co do zabezpečení, zázemí i příznivců jednoznačně převyšoval. V současné době mírně narůstá počet zaregistrovaných hráček (v soutěžích ČMFS je přihlášeno zhruba 100 ženských fotbalových týmů), což by mohlo svědčit o jistém nárůstu popularity. Je však otázkou, zda s nárůstem popularity stoupá také kvalita.

Od roku 1982 se pravidelně ve čtyřletém cyklu koná mistrovství Evropy, jenž je organizováno ve dvou výkonnostních divizích. Úspěchu dosáhlo fotbalové mužstvo žen v roce 2001, kdy postoupilo do 1. výkonnostní divize, tzn. mezi 16 nejúspěšnějších celků Evropy. Postup do závěrečných bojů na ME ani MS se však nepodařilo vybojovat. Také postup na OH (ženský fotbal byl zařazen do jejich programu v roce 1996 na OH v Atlantě) našim hráčkám stále uniká.

Mnohem dynamičtější rozvoj zažívá ženský fotbal ve světě. Ke světové špičce jsou řazeny mistryně světa z roku 1991 a 1999 – hráčky USA, dále pak mistryně světa z roku 1995 reprezentantky Norska a mistryně světa z roku 2003, hráčky Německa. Další týmy, např. Francie, Švédsko, Brazílie, Dánsko, Itálie, Čína ve většině případů produkují herní styly totožné s mužskými. Podstatné je, že všechny tyto země disponují obrovskou členskou základnou a ve většině případů je ženský fotbal brán jako masová záležitost a je mu přikládána větší důležitost. Např. v Německu je zaregistrován zhruba milion hráček oproti 10 tisícům u nás.

Důkazem rychlého rozvoje světového ženského fotbalu je i vznik ligy mistryň pod názvem „UEFA Womens cup“, kterého se pravidelně účastní i mistr ligy ČR. V soutěžním ročníku 2005/2006 postoupil celek AC Sparta Praha mezi 16 nejlepších klubových celků Evropy. Je však jasné, že český ženský fotbal má co do kvality ještě mnoho dohánět.

1.2. Úvod do našeho výzkumu

V mé práci se chci zaměřit na kvantitativní a kvalitativní analýzu chybovosti v obranné fázi u vybraných ženských fotbalových mužstev. Práce sleduje odhalení nejčastějších chyb v oblasti ženského fotbalu, kde se výkony jednotlivých mužstev značně odlišují, jsou závislé na úrovni týmů. Odhalím nejčastěji se vyskytující chyby pomocí kvantitativní a kvalitativní analýzy a vyvodím závěry pro tréninkový proces, který by měl směřovat k odstraňování zjištěných chyb, nacvičování efektivních hráčských akcí. To vše porovnáním a zobecněním výkonů týmů různé kvality a poučením se od těch nejkvalitnějších.

2. Teoretická část

2.1. Definice základních pojmů

Dříve než přistoupím k vlastnímu výzkumu, považuji za nutné definovat základní pojmy, které souvisejí s problematikou mé práce.

2.1.1. Sportovní výkon, herní výkon

Sportovní výkon charakterizují Choutka a Dovalil (1991) jako aktuální projev specializovaných schopností sportovce v uvědomělé činnosti zaměřené na řešení pohybového úkolu, který je vymezen pravidly daného sportovního odvětví nebo disciplíny. Podle Votíka (2001) je výkon hráče i týmu dán určitým souborem faktorů, které jej podmiňují. Faktory se dělí na :

1. **Dispoziční faktory** jsou podmíněny předpoklady každého hráče k hernímu výkonu-úroveň pohybových schopností a herních dovedností, kvalita řídicí činnosti CNS, psychologických procesů a osobní i somatické charakteristiky.
2. **Situační faktory** jsou dány vnějšími podmínkami, ve kterých probíhá herní výkon, jejich složitostí a proměnlivostí.

Faktory se mohou navzájem ovlivňovat, doplňovat, zastupovat a podílet na herním výkonu.

Rozlišujeme tři druhy herního výkonu, a to: Individuální herní výkon – skupinový herní výkon – týmový herní výkon.

2.1.2. Individuální herní výkon

Podle Votíka (2001) má individuální herní výkon vždy formu herních činností jednotlivce, projevujících se víceméně souvislým řetězcem herních činností v utkání, které jsou projevem herních dovedností.

Dobry (1988) charakterizuje individuální herní výkon jako sumu herních dovedností, realizovaných hráčem v utkání. Individuální herní výkon vyjadřuje vývojový stupeň způsobilosti hráče participovat na týmovém herním výkonu.

2.1.3. Skupinový herní výkon

Skupinový herní výkon má prakticky shodnou definici jako týmový herní výkon. Rozdílem je, že není tvořen týmem jako celkem, ale skupinou hráčů. Jedná se např. o spolupráci útočníků, záložníků či obranné řady nebo hráčů, kteří hrají v prostorech za sebou, a tudíž svým jednáním ovlivňují chování nejbližších spoluhráčů. V mnoha případech je výkon a způsob hry celého mužstva zakládán na souhře skupiny hráčů. Chyby většinou spočívají v komunikaci a souhře dvojic či trojic hráčů.

2.1.4. Týmový herní výkon

Týmový herní výkon je podle Votíka (2001) sice podmíněn individuálními herními výkony všech členů mužstva, ale není jejich pouhým souhrnem. Jednotlivé individuální herní výkony se navzájem doplňují, kompenzují a podléhají vzájemnému regulačnímu působení. Týmový herní výkon má sociálně – psychologický rozměr, kdy finální výkon je závislý na dynamice vztahů, sociální soudržnosti, úrovni komunikace a motivaci hráčů. Dalším

určujícím činitelem týmového herního výkonu je míra spolupráce a kvalita součinnosti hráčů při realizaci herních činností.

2.1.5. Definice chybovosti

Chybovost můžeme definovat ve smyslu narušení změny původního záměru v herní situaci, nebo ji lze vyjádřit četností chyb. Tedy chyba jako výsledek hodnocení, vzešlé z komparace (dokonalé zvládnutí herní situace) – a samotného řešení v reálu. Chybuje každý z nás a v jakékoliv činnosti, výjimkou není samozřejmě ani ta sportovní, Jen robot či počítač dokáže odvést práci precizně a bezchybně, ovšem s jedním malým, ale pro sportovní hry dost podstatným rozdílem, chybí mu určitá kreativita a nadstavba ve výkonu. To jsou vlastnosti, bez kterých se hráč kopané prostě neobejde. V otázce chybovosti je důležité danou chybu včas a přesně identifikovat a co nejdříve zapracovat na jejím odstranění. Včas identifikovaná a korigovaná chyba, na rozdíl od chyby neodhalené, výsledek činnosti nijak neohrožuje. (Kulič 1971).

2.1.6. Herní činnosti jednotlivce

Herní činnosti jednotlivce Votík (2001) definuje jako nacvičené komplexy pohybových úkolů (učením získané pohybové dovednosti). Každá herní činnost jednotlivce má technickou a taktickou stránku a jejich kvalita je také ovlivněna kondiční a psychickou připraveností (emoce, motivace, morálka, apod.). Rozlišujeme herní činnosti **útočné** (výběr místa, přihrávání, zpracování míče, vedení míče, obcházení soupeře, střelba) a z hlediska naší práce podstatné **obranné** herní činnosti, jež dělíme :

- obsazování hráče s míčem
- obsazování hráče bez míče
- obsazování prostoru
- odebírání míče

Mezi základní charakteristické rysy herních činností jednotlivce patří:

1. Neoddělitelné spojení technické a taktické stránky v každém utkání – v tréninku můžeme (u začátečníků musíme) techniku nacvičovat odděleně od taktiky
2. Herní činnosti mají kolektivní charakter – hráči provádějí stejné i různé herní činnosti současně. Každý z hráčů má v družstvu svou roli
3. V každé herní činnosti se projevuje obratnost, rychlost, síla, vytrvalost
4. Opět v herních činnostech se projevují morálně volní vlastnosti hráčů, jako je zodpovědnost, touha po vítězství

2.1.7. Herní kombinace

Votík (2001) definuje herní kombinace jako vědomou spolupráci dvou a více hráčů sladěnou v prostoru a čase, s jejíž pomocí hráči uskutečňují společný taktický úkol. Herní kombinace dělíme opět na **útočné**, založené na přihrávce, výměně místa, činnosti „přihrej a běž“ a **obrané**:

- kombinace založené na vzájemném zajišťování
- kombinace založené na přebírání hráčů
- kombinace založené na zesíleném obsazování hráče s míčem

2.2. Herní systémy

Systémem hry družstva rozumíme podle Navary a Buzka (1986) organizaci činností všech hráčů družstva, organizaci jejich vztahů, které plynou z hráčských funkcí v průběhu utkání. Vše se uskutečňuje v rámci družstva, tedy více či méně uvědomělé organizace. Herní systémy dělíme na **útočné**: systém postupného útoku, systém rychlého protiútku, systém kombinovaného útoku a **obrané** systémy:

- systém zónové obrany
- systém kombinované obrany
- systém osobní obrany

2.2.1. Systém osobní obrany

Klasicky pojatá osobní obrana (každý hráč mužstva osobně obsazuje určeného hráče soupeře) se v současném fotbale téměř nevyskytuje. Systém osobní obrany se spíše využívá pouze v určitých úsecích hry (při kopu od soupeřovy branky, při aktivním tlaku se snahou odebrat míč – aktivním až agresivním presinku, apod.) Zásady osobního bránění se využívají v systému kombinované obrany. (Votík, 2003)

2.2.2. Systém kombinované obrany

Někteří hráči jsou obsazováni osobně, ostatní zónově. Tento systém je založen na snaze co nejúčelněji eliminovat vybrané hráče soupeře (těsným, osobním obsazováním). Nejčastěji se uskutečňuje v pásmu, ze kterého lze přímo ohrozit branku. Jsou ale různé varianty, jak z hlediska prostoru, tak počtu osobně bráněných. V tradičním pojetí se hrotoví hráči soupeře obsazují osobně, ostatní zónově s přechodem k těsnému bránění v závislosti na vzdálenosti od vlastní branky. (Votík, 2003)

2.2.3. Systém zónové obrany

Podle Votíka (2003) je systém založen na zodpovědnosti každého hráče za určitý prostor. Důležitá je kompaktnost chování celého družstva. Systém umožňuje postupné zajišťování a přebírání hráčů soupeře. V případě špatné spolupráce dochází ke ztrátě soudržnosti a celistvosti obrany mužstva. Varianty zónové obrany:

- orientované na míč
- zónová obrana s tří nebo čtyřčlennou obrannou řadou v linii se vzájemným zajišťováním
- vysunutá
- stažená

2.3. Moderní obrana

Podle Buzka a Procházky (2003) poslední významné fotbalové šampionáty a soutěže jasně naznačují, kam se v současnosti ubírá pojetí hry v obraně. Moderními se stávají herní koncepty založené na týmovém pojetí. Standardní se stává zónová obrana, která vymezuje odpovědnost každého hráče za obsazování určitého herního prostoru. Umožňuje mužstvu bránit v kompaktní formaci a tím omezovat herní prostor proti útočným aktivitám soupeře. Trend postupné přeměny defenzivní strategie k zónové obraně orientované na míč se v současnosti prakticky naplnil. Vrcholová mužstva dnes hrají v základním rozestavení se čtyřčlennou nebo tříčlennou obrannou řadou, flexibilně přizpůsobenou základní herní strategii a prokazují vysokou úroveň taktické přizpůsobivosti při zajišťování kompaktní a symetrické organizace obrany. Sílu a kvalitu zónové obrany určuje především koordinované herní úsilí všech hráčů s prostorově trvalým tlakem na soupeře s míčem, který je vytvářen:

- organizovaným blokovým pohybem směrem k míči na zúženém herním prostoru do hloubky i do šířky, při dodržování principů vzájemného zajišťování, přebírání, přistupování, odstupování a zdvojování hráčů soupeře
- okamžitým napadáním soupeře s míčem a schopností udržet kontakt s hráči soupeře kontrolujícími míč, nejen při zorganizované obraně (proti postupnému útoku), ale i při rychlé reorganizaci obrany (proti rychlému protiútku)
- pružnými a rychlými přechody z prostorového bránění do osobních soubojů (tlak na míč, zdvojování soupeře s míčem, konstruktivní odebírání míče) a obráceně. Jde o proměnlivost dynamického pohybu obranného bloku vzhledem k pohybu a útočné strategii soupeře.

K základním principům zónové obrany podle Buzka (2003) patří:

1. **aktivní obrana** – pohyb k míči a jeho získání, v obraně nesmíme reagovat pasivně
2. **kompaktní koordinovaný pohyb** – takticky řízený pohyb všech hráčů směrem k míči
3. **rychlý pohyb obrany vpřed** – jako celek, cílem je oddálit aktuální nebezpečí co nejdále od vlastní branky

4. vzájemná komunikace – vzájemný koučink, pomáhá v orientaci hráčů, usnadňuje koordinovaný pohyb

2.4. Systém hry

Podle Lucchesiho (2001) je systém hry definován rozestavením jedenácti hráčů na hřišti. Je obvykle znázorněn číselně a vyjadřuje počet hráčů v obranné, středové a útočné řadě. Za v současnosti nejefektivnější a nejpoužívanější systémy považuje autor systémy 4 – 4 – 2, 4 – 3 – 3, 3 – 5 – 2, 4 – 3 – 1 – 2 a 4 – 5 – 1. Zde byly vyjmenovány jen základní systémy hry, ale v praxi se využívá celá řada dalších. Volba a použití určitého herního systému je závislá na celé řadě existujících faktorů – pohybových schopnostech hráčů, typech hráčů, dovednostech, mentální úrovni hráče, zvolené filozofii obranné či útočné fáze, samozřejmě také na kvalitě hry soupeře a jeho herní strategii.

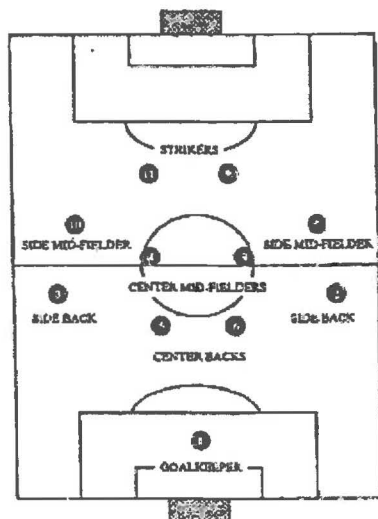
Zónová obrana se praktikuje do rozestavení 4 – 4 – 2, 4 – 4 – 3, 3 – 5 – 2, které se často mění v návaznosti na výsledek utkání a jeho část. Z pohledu mé práce byl nejpoužívanější systém 4 – 4 – 2 (jeho možné variace 4 - 5 – 1 nebo 4 - 3 – 3).

2.4.1. Systém 4 – 4 – 2

Lucchesi (2001) tento systém charakterizuje jako nejpoužívanější systém v moderním fotbalu. Jeho úspěch je podle něj založen na vyrovnaném rozložení hráčů na hřišti, možnostech dobrého pokrývání a zdvojování hráčů soupeře v obraně a současně v útočné fázi na možnosti dobře kontrolovat míč a využít všech hráčů k útoku.

Hráčské funkce v tomto systému:

- brankář (goalkeeper)
- krajní obránce (side back)
- střední obránce (center back)
- krajní záložník (side mid-fielder)
- střední záložník (center mid-fielder)
- útočník (striker)

2.4.2. Obranné principy a činnosti hráčů v rozestavení 4:4:2

Rovnoměrné a symetrické rozestavení hráčů, vytváří se kompaktní a přitom pohyblivý celek s organizovaným členěním do hloubky i do šířky. To umožňuje napadat soupeře s míčem více hráči a dostat soupeře pod zesílený tlak. Úloha každého hráče uvnitř této týmové organizace musí být přesně stanovena, včetně specifických přístupů proti konkrétnímu soupeři.

Činnost brankáře

Po celý zápas musí být počínání brankáře velmi jisté, rozhodné. Zajišťuje prostor za obrannou řadou, vybíháním reaguje na dlouhé míče za obranu, řeší přízemní a vzdušné osobní souboje.

Činnost obranné řady

Vychází ze standardního uspořádání se dvěma středními obránci a dvěma krajními obránci mírně vysunutými vpřed. Všichni hráči zodpovídají za své zóny a v situaci, kdy do jejich herního prostoru vstoupí soupeř s míčem, je jejich povinností vytvářet spolu s nejbližšími spoluhráči tlak na soupeře.

Činnost středové formace

Rozestavení hráčů má různé podoby, od postavení v „lajně, přes dvojici defenzivních hráčů až k postavení do kosočtverce. To vše je závislé na způsobu hry a výsledku utkání. Pokud je defenzivní činnost středových hráčů dobrá, obranná řada nemusí příliš improvizovat a není pod velkým tlakem.

Činnost útočné formace

Obrana obvykle začíná u dvojice útočníků, které spolupracují v postavení vedle sebe, nebo za sebou. Hrotoví hráči se vzájemně podporují, narušují hru soupeře, jejich pohyb spočívá v atakování protihráčů na straně míče, agresivně útočí, snaží se zabránit soupeři založit útok středem hřiště vedením míče nebo průnikovou přihrávkou.

2.5. Teorie osobních soubojů z hlediska obrany

V zápase dochází k osobním soubojům hlavně při odebrání míče soupeři. Tato činnost patří mezi obranné individuální herní činnosti jednotlivce. Úspěšnost při této činnosti je podmíněna tzv. přípravou situace, což je činnost obránce v situacích, jež předcházejí vlastnímu odebrání míče a obsazování prostoru. Situace 1:1 jsou v průběhu fotbalového utkání nejdůležitější a mají základní význam pro hráčský úspěch. Na procento úspěšnosti v osobních soubojích má vliv úroveň herní anticipace, herních dovedností, kombinačních, kondičních schopností, somatických parametrů a psychických charakteristik hráče. Pokud mužstvo disponuje typy hráčů schopných obstát v tomto druhu boje, získá mimo herní převahy také převahu psychologickou. Je nutné vytvářet již v tréninkovém procesu konkurenční prostředí a dát možnost hráčům prosadit se v osobních soubojích.

3. Výzkumná část

3.1. Hypotéza

Dá se předpokládat, že chybovost v obranné fázi se bude vyskytovat u všech družstev i u těch nejvyspělejších celků. Samozřejmě budou existovat rozdíly v četnosti na základě celkové kvality mužstva a taktéž na kvalitě soupeře. To vše v závislosti na praktikované herní strategii jednotlivých týmů v obranné fázi. Dále je pravděpodobné, že největší podíl na vzniklých chybách bude po stránce taktické a to se pokusím ověřit. Důvodem je, že každá chyba taktického rázu může mít rozhodující podíl na celkovém výsledku zápasu. Lze předpokládat, že kvalitní mužstva se budou dopouštět minimálního počtu chyb a zároveň i na reprezentační úrovni budou individuální herní dovednosti rozdílné, z čehož vyplývají možnosti chybovosti u slabších týmů.

3.2. Cíl a úkoly práce

3.2.1. Cíl práce

Cílem mé práce je analyzovat u vybraných ženských mužstev nejčastější chyby, kterých se dopouštějí v obranné fázi. Chyby kategorizovat, navzájem porovnat, výsledky zobecnit a na základě zjištěných údajů vyvodit závěry pro tréninkový proces.

3.2.2. Úkoly práce

V mé diplomové práci jsem si stanovila tyto úkoly:

- předběžný výzkum
- vytvořit kategoriální systém pro pozorování vybraných jevů
- kvalitativní a kvantitativní analýza
- zjištěné výsledky porovnat, zobecnit a vyvodit závěry pro tréninkový proces

3.3. Použitá metodika

Informace pro mou práci byly pořízeny na základě pozorováním videozáznamů jednotlivých vybraných utkání.

K provedení analýzy vybraných ukazatelů byly použita metodika vědeckého pozorování. Toto lze diferencovat jako zvláštní druh selektivního, kontextuálního a kontrolovaného smyslového vnímání. Pozorování můžeme rozdělit na několik druhů. V předložené práci byla použita nejdostupnější metoda observační techniky – metoda nepřímého pozorování, tzn., že pozorování je prováděno pomocí videozáznamu. Podle Buzka (1986) je pozorování definováno jako plánovité, metodické sledování založené na výběrovém a soustředěném vnímání jevů, které jsou z hlediska záměru pozorovatele důležité. Psotta (2003) uvádí, že systematické pozorování pohybové aktivity je deskriptivním výzkumem a jednou z metod hodnocení lidského pohybu. Pozorování je metoda široce použitelná, předmětem pozorování může být hráč nebo celé mužstvo.

Tato metoda není samozřejmě ideální a má pro kvalitu získaných údajů své výhody i nevýhody. Podle Psotty (2003) patří mezi výhody nepřímého pozorování z videozáznamů fakt, že umožňuje hodnocení bez časového stresu a jiných rušivých faktorů prostředí, navíc s možností opakovaného pozorování stejných sekvencí. Další výhodou nepřímého pozorování z videozáznamů je zabránění poklesu pozornosti a celkové únavy na kognitivní výkon pozorovatele. Jako nevýhoda nepřímého pozorování z videozáznamů se jeví, že nemůžeme zachytit pohyb a činnost všech hráčů na celé ploše v daném okamžiku a možné zkreslení.

Z důvodu objektivizace bylo každé utkání sledováno několikrát a získaná data byla důkladně zaznamenána a analyzována.

3.3.1. Kvalitativní výzkum

Pojem kvalitativní výzkum používaný ve sportovním prostředí může mít dvě hlediska.

1. hledisko – výzkum se zaměřuje na pozorování a hodnocení jednotlivců a skupin podle vybraných situací v utkáních.

2. hledisko – výzkum, ve kterém nejsou užívány statistické metody a techniky.

Je tedy přímým protikladem kvantitativního výzkumu, který registruje počet např. určitých herních situací. Kvalitativní výzkum numericky organizuje data s cílem odhalit témata, pravidelnost, datové konfigurace, formy, kvality a vztahy (Hendl, 1997). K dispozici máme poměrně velký počet informací o malém počtu jedinců či týmů a úkolem je zjistit, jak daná situace (např. určitá chyba), vznikla, co bylo její příčinou a komparativní analýzou vyvodit příslušné závěry. Dá se tedy říci, že základní fakta nám poskytují zkoumaní jedinci či týmy a my vycházíme z reality, kterou oni vytvářejí. Logicky z tohoto vyplývá, že v každé situaci může být více realit a tak tedy i každá herní situace či hráčská chyba může mít více řešení či příčin. Úkolem výzkumníka kvalitativní analýzy všeobecně je získaná data a poznatky zobecnit.

3.4. Kategorie pozorování

Zvolené kategorie pozorování vznikly na základě předběžného výzkumu, který jsem provedla. Situace jsem pozorovala na polovině bránícího mužstva a na dvaceti metrech poloviny útočící, nezabývala jsem se chybami vyskytujícími se ve standardních situacích a hrou brankáře a dále tím, co po chybě následovalo.

Sledované kategorie

1. Chybná řešení v herním výkonu

Do této kategorie zahrnujeme chyby v týmovém a skupinovém výkonu bránícího družstva. Dále jsem je rozdělila dle kvality :

- Neúspěšný presink - mužstvo nebo skupina hráčů neúspěšně aktivně napadá kombinujícího soupeře
- Nekompaktní blok – situace, kdy soupeř držící míč má velký manévrovací prostor na polovině bránícího se mužstva (velký odstup bránících hráčů, formací).
- Pomalé přesunutí bloku – situace, kdy těžiště hry je rychle přeneseno a bránící mužstvo reaguje pozdě. Soupeř má možnost vytvoření nebezpečné situace.

- Pasivní blok – formace obránců a záložníku je hluboko ve své obranné polovině a dochází např. k pozdnímu vyražení a tím se soupeř dostává do nebezpečných prostor.

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

Zaznamenávala jsem všechny situace, kdy hráč soupeře byl volný, s míčem či na něho směřoval v obranném pásmu (viz.obrázek č.1). Kategorii jsem dále rozdělila podle způsobu vzniku situace tedy po vědomé akci soupeře, nebo po odraženém míči. Dále jsem kategorii rozdělila podle toho zda byl hráč volný a tudíž měl čas na další jednání, nebo hráč soupeře byl obsazený,ale ne těsně.

3. Neatakovaný hráč s míčem

Byly zaznamenávány situace, kdy neatakovaný hráč s míčem v prostoru středního obranného pásma (viz. obrázek č. 2) zahájil rychlou přihrávkou dopředu nebezpečnou akci. Bereme v úvahu, že k situace došlo po náhodně odraženém míči nebo po vědomé akci soupeře. Další možná hlediska příčin chybování : pomalé přesunutí bloku, nedorozumění se spoluhráči, velký odstup od hráčů, nerozhodné napadání, pozdní přistoupení k hráči.

4. Nedovolené zastavení soupeře

Zde jsem monitorovala všechny situace nedovoleného zastavení soupeře (faulů), nikoli to, co po nich následovalo.

Zaznamenané situace jsem rozdělila podle místa vzniku – ve středním obranném pásmu, v obranném pásmu. Dále dle funkce hráče, který faul způsobil – obránce O, záložník Z, útočník Ú a dle způsobu provedení – na zemi tělem, na zemi nohou , ve vzduchu

5. Prohraný souboj 1:1

Zaznamenávala jsem všechny situace na polovině bránícího mužstva, v nichž ze souboje vyšel vítězně soupeř, aniž jsem hledala návaznost na další hru. Kategorii jsem dále rozčlenila podle způsobu provedení souboje, a to na: a) hlavičkový souboj na zemi nebo ve výskoku b) souboje nohou ve stoji či ve skluzu

6. Dlouhá přihrávka za obranu

V této kategorii jsem evidovala všechny situace, kdy hráči soupeře nebylo zabráněno realizovat dlouhou přihrávku za obranu (dlouhá kolmá přihrávka, dlouhá diagonální

přihrávka, centr), a to bez ohledu zda přihrávka byla úspěšná či ne. Kategorii jsem si rozdělila dle místa výskytu hráče – ve středním obranném pásmu, v obranném pásmu. Podle mého názoru jsem situace specifikovala dále na – nedůsledně atakovaný hráč s míčem, pozdní přistoupení k hráči, pasivní blok, velký odstup od hráče.

Faktory chybovosti herního výkonu

V této části budu blíže charakterizovat evidované chyby v jednotlivých sledovaných kategoriích z hlediska faktorů chybovosti v herním výkonu, bez ohledu zda se jedná o chybu individuální, skupinovou či týmovou. Zvolila jsem si čtyři nejběžnější: **technické** (vyplývající z nedokonalého technického provedení), **taktické** (plynoucí z nesprávného výběru nejschůdnějších řešení dané situace, které je způsobeno chybami v obraně, nedorozuměním se spoluhráči, špatným výběrem míst, chybným odhadem), **kondiční** (plynoucí ze špatné fyzické připravenosti hráče, pomalé reakce, nedostatečné rychlosti či obratnosti), **psychické** (špatná psychická situace hráče, nepozornost, dezorientace).

3.5. Výzkumný soubor

Výzkumným souborem v mé diplomové práci budou utkání pěti reprezentačních družstev žen. Jedná se o týmy Německa a Švédska, jež představují špičku v ženském fotbale a dále týmy Česká republika, Ukrajina a Portugalsko.

4. Výsledková část

4.1. Výsledky jednotlivých mužstev

4.1.1. Tým ČR

Utkání: ČR – Švédsko 2:3 (1:1)

Utkání hráno 22. 4. 2006 na Kladně

Branky: 2 Ščasná, 67 Mouchová – 23 Larssonová, 62,69 Schelinová

Sestava ČR: Pincová- Kladrubská (82 Hejlová),Bertholdová, Ciglbauerová, Hoferková-
Mouchová (76 Došková), Šmeralová, Pěničková, Martínková L.- Chlumecká, Ščasná

Systém hry ČR: 4:4:2

Sestava Švédsko: Jonssonová – Segerstronová, Marklundová, Mastrotnova,Larssonová –
Osterberová, Svenssonová (86. Lundinova), Schelinov, Fegerstronova – Sjogranová (63.
Segerová), Sjostronová (73. Johanssonová)

Systém hry Švédska: 4:4:2

Stručný popis utkání:

Jednalo se o utkání kvalifikační skupiny o postup na MS 2007.

Pro české mužstvo to byl stěžejní zápas ve skupině, vrchol sezóny. Očekával se mimořádný souboj a to se také potvrdilo, protože bylo viděno velmi napínavé utkání, které se odehrávalo ve vysokém tempu a s maximálním nasazením všech hráček. Zápas byl vyrovnaný, s akcemi na obou stranách. Obě mužstva nastoupila v kompletním složení, hra českého týmu vycházela ze zajištěné obrany a cílem bylo co nejvíce držet míč. V útočné fázi se spoléhali na nejlepší hráčku českého týmu P. Šcasnou. V závěru si český tým vytvořil mírný tlak a šance, které bohužel neproměnil, ba mohl naopak v samotném závěru inkasovat. Ukázala se špičková kvalita a vyspělost švédského týmu jak po stránce herní tak fyzické a psychické připravenosti.

Výsledky ČR:

1. Chybná řešení v herním výkonu

Tato kategorie se týkala týmového i skupinového výkonu. V tomto utkání byla zaznamenána největší chybovost v neúspěšném přesinku, kdy české mužstvo ani po větším úsilí nezískalo míč a v pasivním bloku. Dalším problémem bylo pomalé přesunutí bloku.

Neúspěšný přesink	Nekompaktní blok	Pomalé přesunutí bloku	Pasivní blok
5	2	3	5

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

Z hlediska této práce je to nejnebezpečnější prostor, protože hrozí bezprostřední ohrožení branky. Chyby, kdy hráč byl neobsazený, byly evidovány nejvíce po vědomé akci soupeře, přičemž šlo o situace, kdy hráč byl obsazený, ale ne těsně. Odražený míč kupodivu nehrál příliš velkou roli.

Po odraženém míči		Po vědomé akci soupeře	
obsazený, ale ne těsně	volný	Obsazený, ale ne těsně	volný
	1	3	2

3. Neatakovaný hráč s míčem

Za nejzávažnější prohřešky je možné považovat pomalé přesunutí bloku a velký odstup od hráčů po vědomé akci soupeře. Chybným řešením po odraženém míči bylo pozdní přistoupení k hráči.

	Po odraženém míči	Po vědomé akci soupeře
pomalé přesunutí bloku		3
nedorozumění se spoluhráči		
velký odstup od hráčů		2
nerozhodné napadání		
pozdní přistoupení k hráči	2	

4. Nedovolené zastavení soupeře

Nejvíce problematické se ukázalo střední obranné pásmo (SOP), kde se hráči dopouštěli jak faulů tělem, tak i faulů ve vzduchu. Fauly způsobené nohou ve SOP byly nejméně četné. V obranném pásmu (OP) jsem evidovala fauly způsobené nohou, kterých se dopouštěli nejčastěji záložníci.

Hráč	Obranné pásmo			Střední obranné pásmo		
	nohou	tělem	ve vzduchu	nohou	tělem	ve vzduchu
O	1				2	
Z	3					
Ú				1		2

5. Prohraný souboj 1:1

Ukázalo se, že tento problém se v zápase objevoval velmi často, nejčetnější byly prohrané souboje nohou ve stoji a hlavičkové souboje ve výskoku. Problém prokazoval lepší kvalitu protihráčů.

Hlavičkový souboj		Souboj nohou	
Na zemi	Ve výskoku	Ve stoji	Ve skluzu
1	4	7	1

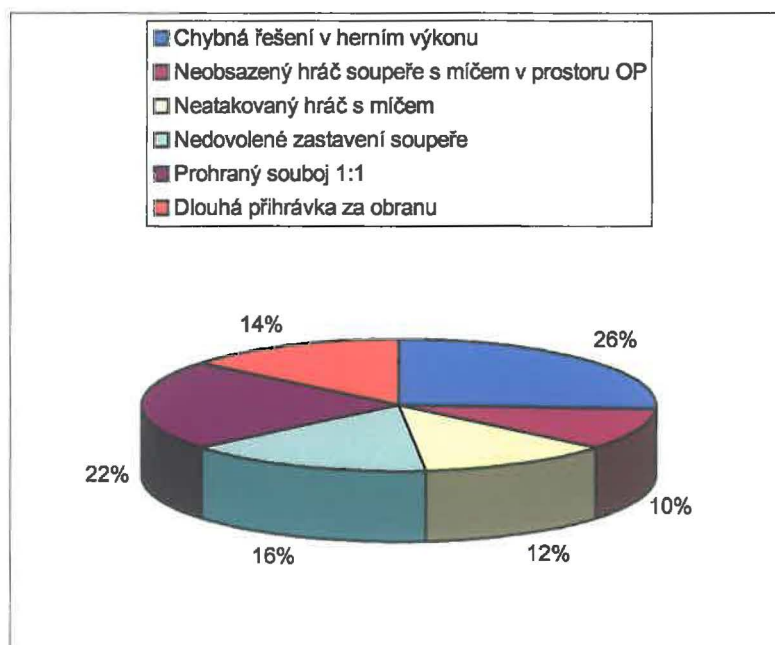
6. Dlouhá přihrávka za obranu

V této sledované kategorii byla zjištěna nejčtetnější chybovost ve středním obranném pásmu, konkrétně kdy hráči soupeře nebylo zabráněno realizovat dlouhou přihrávku za obranu. Příčinou se ukázal být pasivní blok a velký odstup od hráčů. V obranném pásmu byly chyby zaznamenávány jen sporadicky.

	Střední obranné pásmo	Obranné pásmo
nedůsledně atakovaný hráč s míčem	1	
pozdní přistoupení k hráči		
pasivní blok	3	2
velký odstup od hráče	2	

Celkové výsledky:

Chybná řešení v herním výkonu	15
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	6
Neatakovaný hráč s míčem	7
Nedovolené zastavení soupeře	9
Prohraný souboj 1:1	13
Dlouhá přihrávka za obranu	8

Faktory chybovosti herního výkonu

Chyba			
technická	taktická	kondiční	psychická
6	31	8	3

Z tohoto sledovaného utkání vyplývá, že nejčtenější chyby byly evidovány v chybném řešení v herním výkonu a slabinou se ukázalo být prohrané souboje 1:1. Početně téměř shodné byly chyby – nedovolené zastavení soupeře a situace, kdy hráči soupeře nebylo zabráněno realizovat dlouhou přihrávku za obranu.

Početně nejméně problematickou kategorií byl neobsazený hráč s míčem v prostoru obranného pásma a neatakovaný hráč s míčem. Nejvíce chyb se ukázalo v oblasti taktiky, což se ovšem předpokládalo.

Hráči by se tedy měli soustředit na větší důraz v osobních soubojích, vyvíjet větší agresivitu, což je problémem ženského fotbalu.

4.1.2. Tým Švédska

Výsledky:

1. Chybná řešení v herním výkonu

V utkání byla zaznamenána největší chybovost v nekompaktním bloku, ostatní chyby se vyskytovaly ve stejné míře.

Neúspěšný presink	Nekompaktní blok	Pomalé přesunutí bloku	Pasivní blok
3	4	3	3

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

V tomto utkání se objevila situace, kdy byl hráč neobsazený v obranném pásmu jen velmi sporadicky, jak v situaci po odraženém míči tak po vědomé akci soupeře.

Po odraženém míči		Po vědomé akci soupeře	
obsazený, ale ne těsně	volný	Obsazený, ale ne těsně	volný
2	1	1	2

3. Neatakovaný hráč s míčem

Prohřešky se vyskytly po odraženém míči, přičemž byly způsobeny velkým odstupem od hráčů a vzájemným nedorozuměním. Chybným řešením po vědomé akci soupeře bylo pomalé přesunutí bloku.

	Po odraženém míči	Po vědomé akci soupeře
pomalé přesunutí bloku	1	2
nedorozumění se spoluhráči	2	
velký odstup od hráčů	3	1
nerozhodné napadání		
pozdní přistoupení k hráči	1	

4. Nedovolené zastavení soupeře

Problematické se ukázalo být střední obranné pásmo, kde byly zaznamenány fauly především tělem a dopouštěli se jich jak záložníci tak obránci. V obranném pásmu byly nejvíce evidovány fauly nohou od obránců.

Hráč	Obranné pásmo			Střední obranné pásmo		
	nohou	tělem	ve vzduchu	nohou	tělem	ve vzduchu
O	2	1			2	
Z				1	2	1
Ú						

5. Prohraný souboj 1:1

Evidováno bylo nejvíce prohraných soubojů nohou a to ve stoji. Minimální počet prohraných hlavičkových soubojů za zápas vykazuje kvalitu hráček.

Hlavičkový souboj		Souboj nohou	
Na zemi	Ve výskoku	Ve stoji	Ve skluzu
	2	5	1

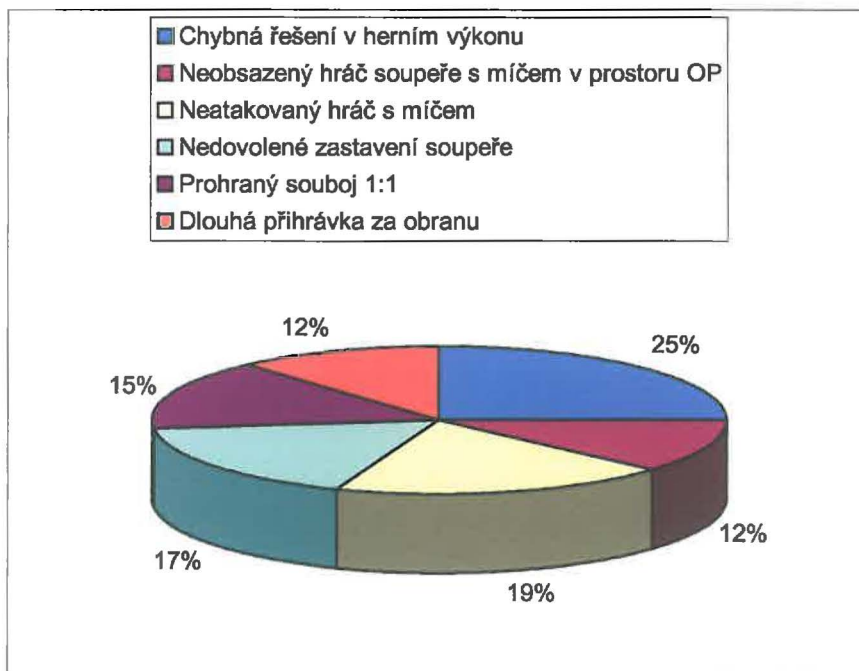
6. Dlouhá přihrávka za obranu

Problémem se ukázalo střední obranné pásmo, kde chybovost byla zaznamenána nejčastěji. Nejčastější příčiny: nedůsledně atakovaný hráč s míčem a pasivní blok.

	Střední obranné pásmo	Obranné pásmo
nedůsledně atakovaný hráč s míčem	3	
pozdní přistoupení k hráči		1
pasivní blok	2	
velký odstup od hráče		

Celkové výsledky:

Chybná řešení v herním výkonu	13
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	6
Neatakovaný hráč s míčem	10
Nedovolené zastavení soupeře	9
Prohraný souboj 1:1	8
Dlouhá přihrávka za obranu	6

Faktory chybovosti herního výkonu

Chyba			
technická	taktická	kondiční	psychická
6	27	8	2

Utkání prokázalo, že nejvíce chyb se vyskytlo v oblasti chybného řešení v herním výkonu, dalším nedostatkem byl neatakovaný hráč s míčem. Ostatní chyby se nevymykaly z běžného průměru. Opět se nejvíce chybovalo po stránce taktiky.

4.1.3. Tým Ukrajiny

Utkání: Německo – Ukrajina 6:0 (4:0)

Utkání hráno 28. 4. 2004 Oldenburg

Branky: 2., 72. Prinz, 31. Bachor, 40. Minnert, 45. Smisek, 69. Wimbersky

Sestava Ukrajina: Zvarych – Mazurenko, Rervin, Zhdanova, Lyshafay- Apanaschenko, Chorna, Verezubova, Dyatel, Pekur – Frishko (38. Ivanova)

Systém hry: 1 – 3 – 5 – 1

Stručný popis utkání:

Jednalo se o kvalifikační utkání o postup na ME 2005. Do utkání nastupoval německý tým jako jednoznačný favorit a hnán četným publikem rozstřílel tým Ukrajiny vysoko 6:0. Byl k vidění velmi pěkný ofenzivní fotbal ze strany Německa, kde se gólově hned dvakrát prosadila nejlepší hráčka světa B. Prinz. Tým Ukrajiny se snažil od začátku utkání hrát se soupeřem otevřenou partii, ale bohužel to se mu stalo osudným, protože špičková kvalita a vyspělost Německa se ukázala být hodně markantní. Ke konci utkání bylo znatelné, že týmu Ukrajiny docházejí síly.

Výsledky:

1. Chybná řešení v herním výkonu

Výrazný problém byl evidován v neúspěšném presinku, kdy tým Ukrajiny nezískal ani po větším úsilí míč. Jako dalším problémem se jevílo pomalé přesunutí bloku a ostatní chyby se vyskytly ve stejné míře.

Neúspěšný presink	Nekompaktní blok	Pomalé přesunutí bloku	Pasivní blok
11	6	7	6

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

Ze záznamu vyplývá, že hrubé chyby vznikaly výhradně po vědomé akci soupeře, kdy hráč byl v obranném pásmu naprosto volný, čímž docházelo k bezprostřednímu ohrožení branky. Další problémem byl hráč obsazený, ale ne těsně.

Po odraženém míči		Po vědomé akci soupeře	
obsazený, ale ne těsně	volný	Obsazený, ale ne těsně	volný
1		6	13

3. Neatakovaný hráč s míčem

V situaci, kdy neatakovaný hráč s míčem zahájil nebezpečnou akci, lze za nejčtenější prohřešky považovat velký odstup od hráčů a dále pomalé přesunutí bloku po vědomé akci soupeře.

	Po odraženém míči	Po vědomé akci soupeře
pomalé přesunutí bloku		3
nedorozumění se spoluhráči		
velký odstup od hráčů		6
nerozhodné napadání		
pozdní přistoupení k hráči		1

4. Nedovolené zastavení soupeře

Problematické se ukázalo být jak střední obranné pásmo, kde se hráči dopouštěli nejvíce faulů nohou a to obránci, tak i obranné pásmo, kde byly zaznamenány fauly nohou a tělem způsobené obránci.

Hráč	Obranné pásmo			Střední obranné pásmo		
	nohou	tělem	ve vzduchu	nohou	tělem	ve vzduchu
O	2	2		2		1
Z				1		
Ú						

5. Prohraný souboj 1:1

Ukázalo se, že tento problém se v zápase objevoval velmi často, přičemž slabinou byly prohrané souboje ve stoji nohou a to velmi markantně, což poukazuje na hráčské kvality protivníka.

Hlavičkový souboj		Souboj nohou	
Na zemi	Ve výskoku	Ve stoji	Ve skluzu
	2	14	3

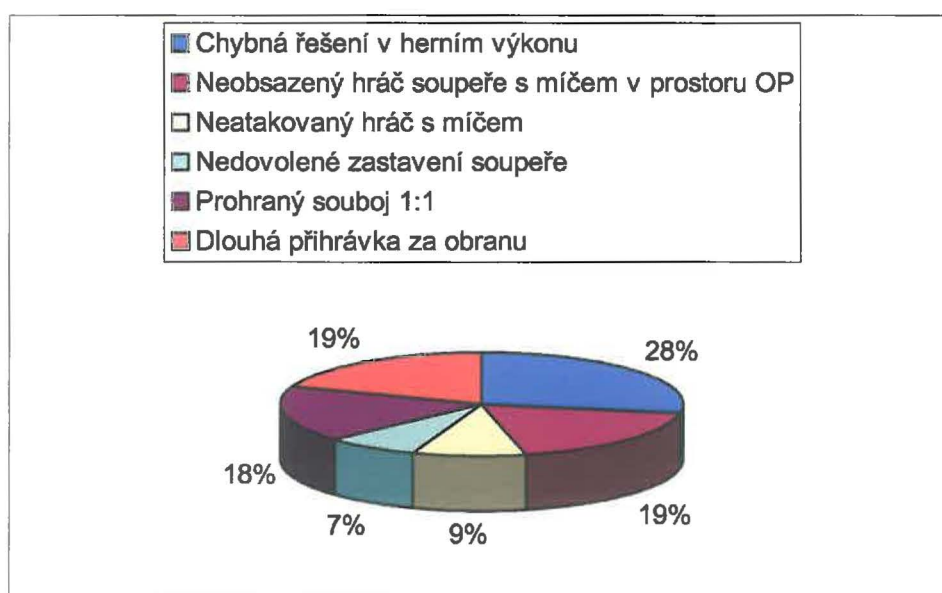
6. Dlouhá přihrávka za obranu

Nejčtenější chybovost se vyskytla ve střední obranném pásmu, kde byla hlavní příčina nedůsledně atakovaný hráč s míčem a dále pasivní blok. V obranném pásmu byly chyby zaznamenány jen okrajově.

	Střední obranné pásmo	Obranné pásmo
nedůsledně atakovaný hráč s míčem	10	2
pozdní přistoupení k hráči	1	1
pasivní blok	6	
velký odstup od hráče	1	

Celkové výsledky:

Chybná řešení v herním výkonu	30
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	20
Neatakovaný hráč s míčem	10
Nedovolené zastavení soupeře	8
Prohraný souboj 1:1	19
Dlouhá přihrávka za obranu	21

Faktory chybovosti herního výkonu

Chyba			
technická	taktická	kondiční	psychická
7	70	13	3

Z utkání vyplynulo, že ukrajinský tým se dopustil početně mnoha chyb a jako hrubým nedostatkem týmu se ukázal být neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP, což byl závažný problém a podílel se největší měrou na výsledku utkání. A rovněž byl zaznamenán velký počet prohraných soubojů 1:1. Chyby se vyskytovaly především ze stránky taktické, ale nemalé množství chyb mělo charakter kondiční.

4.1.4. Tým Portugalska

Utkání: ČR – Portugalsko 6:0 (6:0)

Utkání hráno 4. 6. 2006 SK Roudnice nad Labem

Branky: 9. Šmeralová, 15. 23. Ščasná, 29. Martínková L., 34. Chlumecká, 45. Pěničková

Sestava Portugalsko: Correia-Monteiro, Portugal (43.Pinto), Costa, Brunheira (76. Gouveia), Fernandes, Santos, Martines, Ferreira (25. Veloso), Arenedo, Reis

Systém hry: 1 – 3 – 4 – 2

Stručný popis utkání:

Kvalifikační zápas o postup na MS 2007. V posledním vzájemném střetnutí vyhrál tým ČR v Portugalsku 3:0, a proto se očekávala převaha českého týmu, a to se také potvrdilo. Česká republika po suverénním výkonu převálcovala Portugalsko 6:0, když všechny branky padly již v prvním poločase. Skóre otevřela už v 9. minutě Šmeralová, jenž byla nepokryta v pokutovém území, tři branky padly z trestného kopu, kdy se hned dvakrát trefila nejlepší hráčka zápasu Ščasná. Ve druhém poločase český tým ubral plyn, neproměnil pokutový kop, ale přesto tým Portugalska nepustil do žádné vážné šance.

Výsledky:

1. Chybná řešení v herním výkonu

Chybovost v nekompaktním bloku byla zaznamenána nejčteněji, což se ukázalo být jako velký problém Portugalska v zápase. Dále následuje pasivní blok a neúspěšný presink, pomalé přesunutí bloku je na stejné úrovni.

Neúspěšný presink	Nekompaktní blok	Pomalé přesunutí bloku	Pasivní blok
4	7	4	5

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

Situací, kdy hráč byl neobsazený v OP bylo nejvíce evidováno po vědomé akci soupeře, kdy hráč byl naprosto volný nebo obsazený, ale ne těsně.

Po odraženém míči		Po vědomé akci soupeře	
obsazený, ale ne těsně	volný	Obsazený, ale ne těsně	volný
		8	10

3. Neatakovaný hráč s míčem

V této kategorii docházelo k četnějším prohřeškům po vědomé akci soupeře, kdy chybným řešením byl nejvíce velký odstup od hráčů, a dále se vyskytlo pomalé přesunutí bloku a nedorozumění se spoluhráči.

	Po odraženém míči	Po vědomé akci soupeře
pomalé přesunutí bloku		3
nedorozumění se spoluhráči	1	3
velký odstup od hráčů		7
nerozhodné napadání		
pozdní přistoupení k hráči	1	2

4. Nedovolené zastavení soupeře

Faulů se hráči dopouštěli jak v obranném, tak i ve středním obranném pásmu. Větší počet byl však zaznamenán v OP a to fauly způsobené obránci nohou a tělem. Ve SOP šlo o fauly nohou od záložníků.

Hráč	Obranné pásmo			Střední obranné pásmo		
	nohou	tělem	ve vzduchu	nohou	tělem	ve vzduchu
O	4	2			1	
Z				3		
Ú						

5. Prohraný souboj 1:1

Za největší problém týmu je možné považovat počet prohraných soubojů nohou ve stoji, ke kterým došlo velmi často.

Hlavičkový souboj		Souboj nohou	
Na zemi	Ve výskoku	Ve stoji	Ve skluzu
	1	14	

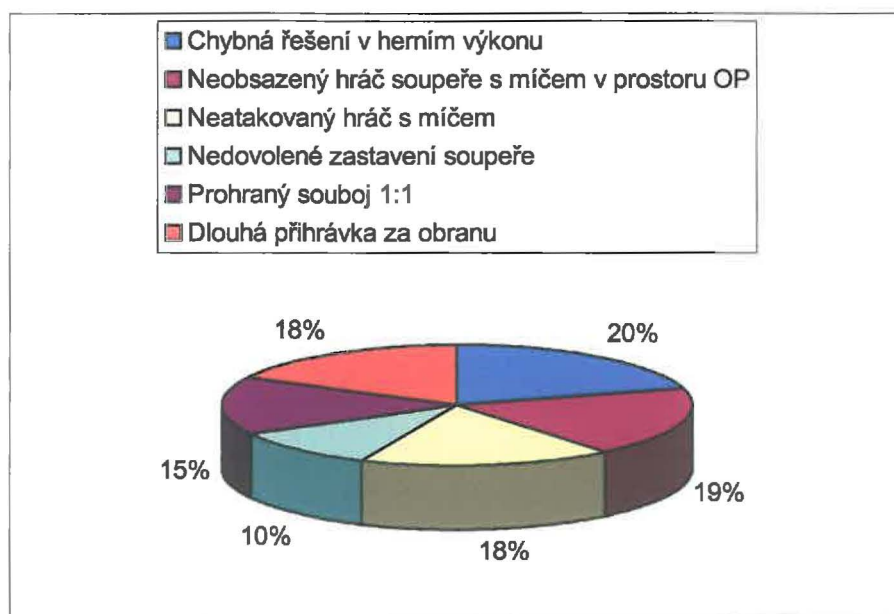
6. Dlouhý přihrávka za obranu

Nejčetnější chybovost, kdy hráči soupeře nebylo zabráněno realizovat dlouhou přihrávku za obranu, byla zaznamenána ve středním obranném pásmu. Příčinou byly tyto chyby: nedůsledně atakovaný hráč s míčem, pasivní blok a méně čtené pozdní přistoupení k hráči.

	Střední obranné pásmo	Obranné pásmo
nedůsledně atakovaný hráč s míčem	6	
pozdní přistoupení k hráči	3	
pasivní blok	5	
velký odstup od hráče	2	1

Celkové výsledky:

Chybná řešení v herním výkonu	20
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	18
Neatakovaný hráč s míčem	17
Nedovolené zastavení soupeře	10
Prohraný souboj 1:1	15
Dlouhá přihrávka za obranu	17

Faktory chybovosti herního výkonu

Chyba			
technická	taktická	kondiční	psychická
8	51	18	5

V utkání byl zaznamenán poměrně vysoký počet chyb, a to zhruba na stejné úrovni ve všech kategoriích. Asi největší podíl na výsledku měl neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP, což je hrubá chyba. Povětšinou se jednalo o chyby taktické, ale svojí roli sehrály často i chyby kondiční.

4.1.5. Tým Německa

Utkání: Skotsko –Německo 1:3 (0:1)

Utkání hráno 2. 5. 2004 Livingston

Branky: 58. Fleeting – 29. Garefrekes, 75. Prinz, 79. Muller

Sestava Německo: Rottenberg – Stegemann, Hingst, Minnert, Gunther – Garefrekes, Carlson (82. Omilade), Bachor, Fuss (46. Odebrecht), - Prinz, Smisek (46. Muller)

Systém hry: 4:4:2

Stručný popis utkání:

Jednalo se o kvalifikační zápas o postup na ME 2005. Tým Německa, který do zápasu nastoupil jako jednoznačný favorit potvrdil svoji roli, i když o výhře rozhodl až v závěru utkání. Skotský tým vycházel ze zabezpečené obrany a spoléhal na rychle brejky. První poločas na hřišti dominoval německý tým a prakticky nepustil Skotsko na svoji polovinu. Po změně stran Skotsko vyrovnalo, kdy po hrubé chybě německé obrany skórovala nejlepší hráčka Skotska Fleeting. Na straně Německa jasně vynikala nejlepší hráčka světa B.Prinz, na jejíž hru byla radost se koukat.

Výsledky:

1. Chybná řešení v herním výkonu

V tomto utkání byla zaznamenána chybná řešení v herním výkonu jen výjimečně, což poukazuje na kvalitu týmu.

Neúspěšný presink	Nekompaktní blok	Pomalé přesunutí bloku	Pasivní blok
2	2	1	1

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma

Situace, kdy se hráč ocitl neobsazený v obranném pásmu se vyskytla jen málo. Za hrubou chybu lze považovat - dvakrát volný hráč v OP po vědomé akci soupeře.

Po odraženém míči		Po vědomé akci soupeře	
obsazený, ale ne těsně	volný	Obsazený, ale ne těsně	volný
1	2	1	2

3. Neatakovaný hráč s míčem

Chybných řešení se vyskytlo minimálně jak po odraženém míči tak po vědomé akci soupeře.

	Po odraženém míči	Po vědomé akci soupeře
pomalé přesunutí bloku		1
nedorozumění se spoluhráči	1	
velký odstup od hráčů	1	1
nerozhodné napadání	1	
pozdní přistoupení k hráči		1

4. Nedovolené zastavení soupeře

Za celý zápas se německý tým dopustil pouze tří pochybení – faulů a to ve středním obranném pásmu především nohou. Opět tato kategorie svědčí o čistotě hry Německa.

Hráč	Obranné pásmo			Střední obranné pásmo		
	Nohou	tělem	ve vzduchu	nohou	tělem	ve vzduchu
O						
Z				2	1	
Ú						

5. Prohraný souboj 1:1

Ukázalo se, že problematických situací bylo minimum, za nejvýraznější je možné považovat prohraný souboj nohou ve stoji.

Hlavičkový souboj		Souboj nohou	
Na zemi	Ve výskoku	Ve stoji	Ve skluzu
	2	5	

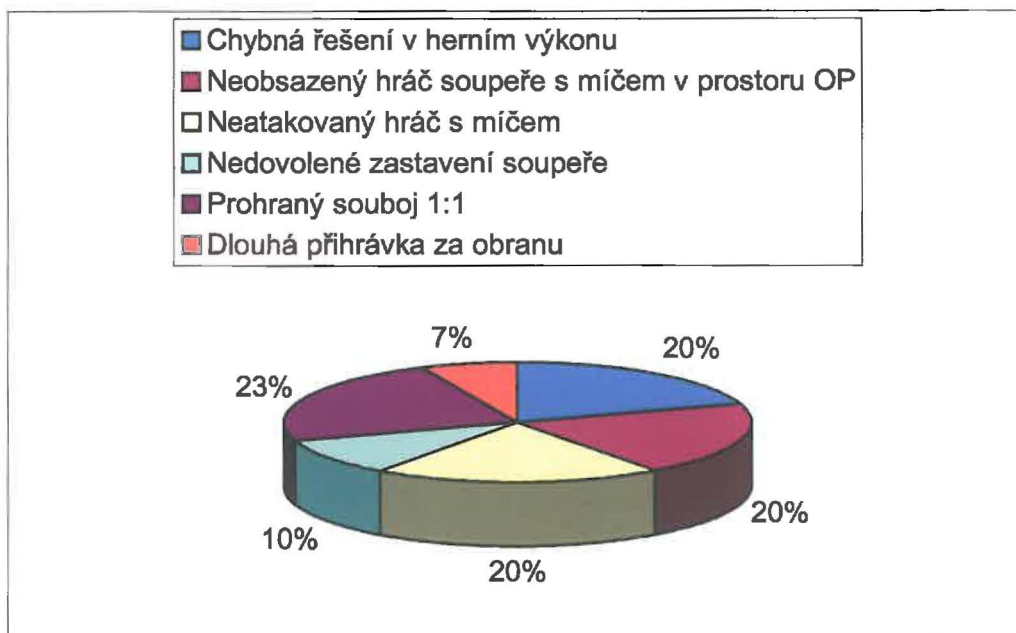
6. Dlouhá přihrávka za obranu

Tato kategorie stojí mimo hodnocení, protože sama o sobě vykazuje kvalitu mužstva.

	Střední obranné pásmo	Obranné pásmo
nedůsledně atakovaný hráč s míčem	1	
pozdní přistoupení k hráči		
pasivní blok	1	
velký odstup od hráče		

Celkové výsledky:

Chybná řešení v herním výkonu	6
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	6
Neatakovaný hráč s míčem	6
Nedovolené zastavení soupeře	3
Prohraný souboj 1:1	7
Dlouhá přihrávka za obranu	2

Faktory chybovosti herního výkonu

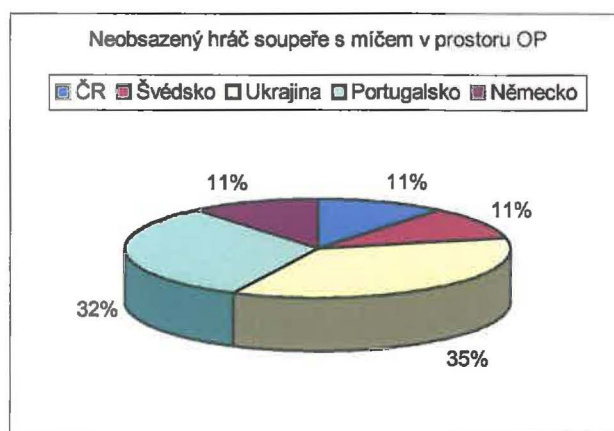
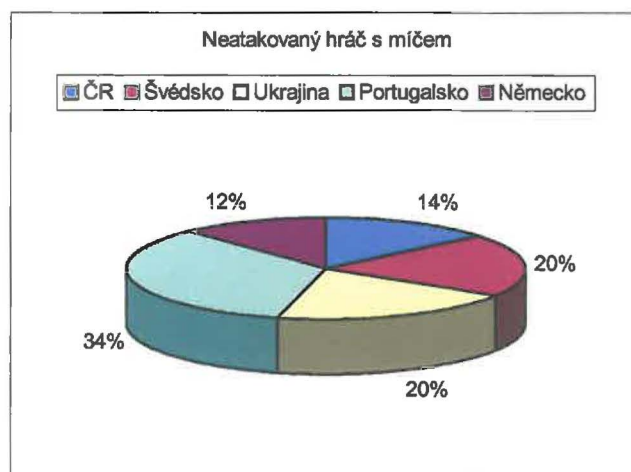
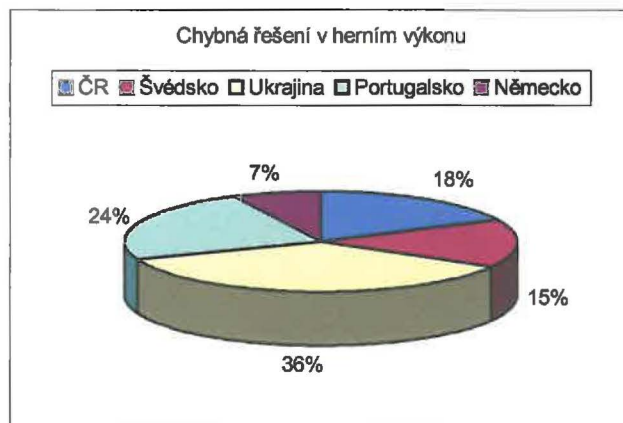
Chyba			
technická	taktická	kondiční	psychická
2	24	1	0

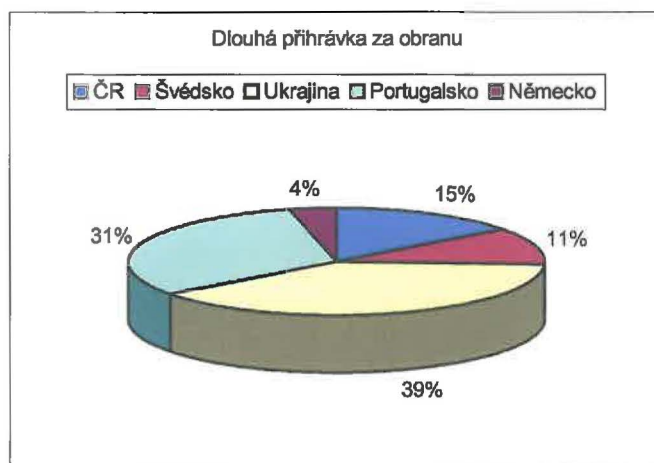
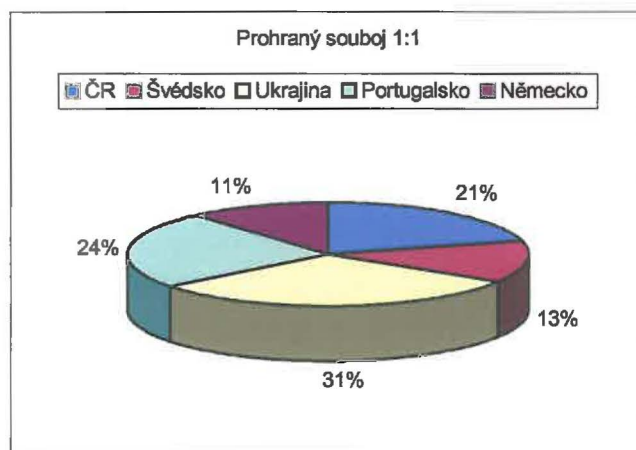
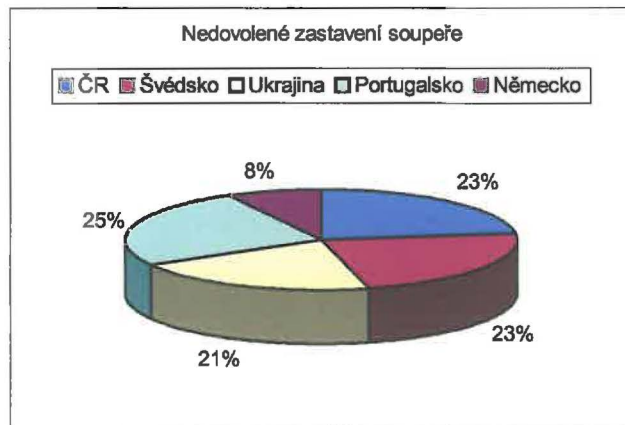
Zápas se vyznačoval minimální chybovostí, což ukazuje na kvalitu a vyspělost týmu z hlediska defenzívy. Vyskytlé chyby měly charakter převážně taktický.

4.2. Celkové výsledky všech mužstev dohromady

	ČR	Švédsko	Ukrajina	Portugalsko	Německo	Celkem
Chybná řešení v herním výkonu	15	13	30	20	6	84
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP	6	6	20	18	6	56
Neatakovaný hráč s míčem	7	10	10	17	6	50
Nedovolené zastavení soupeře	9	9	8	10	3	39
Prohraný souboj 1:1	13	8	19	15	7	62
Dlouhá přihrávka za obranu	8	6	21	17	2	54
Celkem	58	52	108	97	30	345

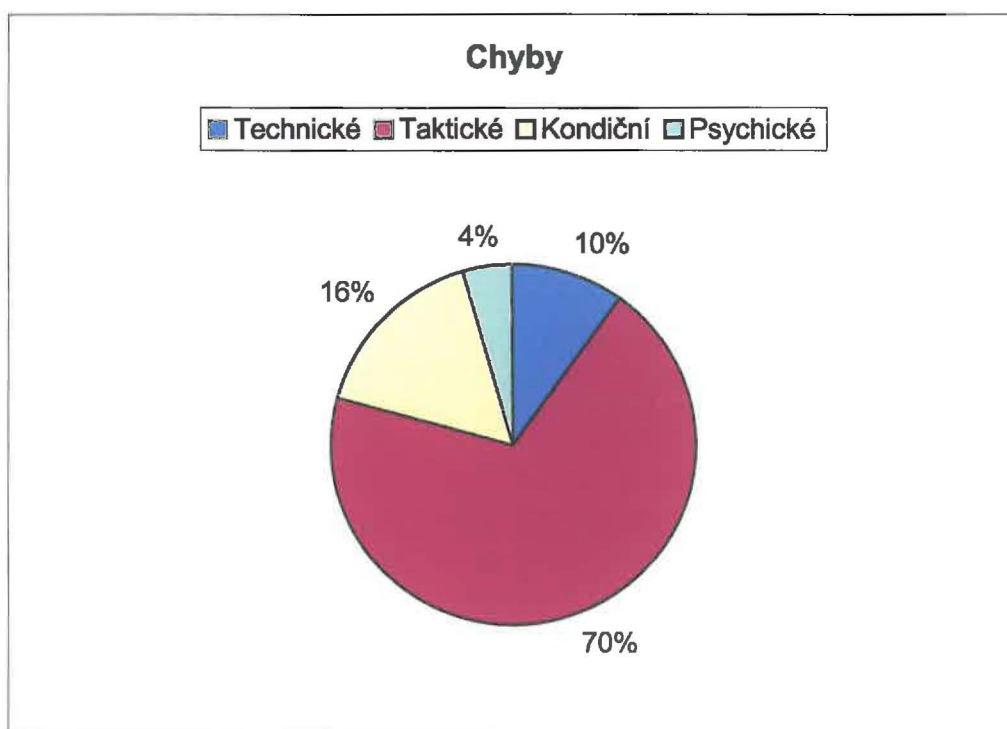
Grafické znázornění:

Faktory chybovosti herního výkonu

Chyby	Týmy					Celkem
	ČR	Švédsko	Ukrajina	Portugalsko	Německo	
Technické	6	6	7	8	2	29
Taktické	31	27	70	51	24	203
Kondiční	8	8	13	18	1	48
Psychické	3	2	3	5	0	13

4.3. Grafické znázornění nejčastěji se vyskytujících chyb (výběr)

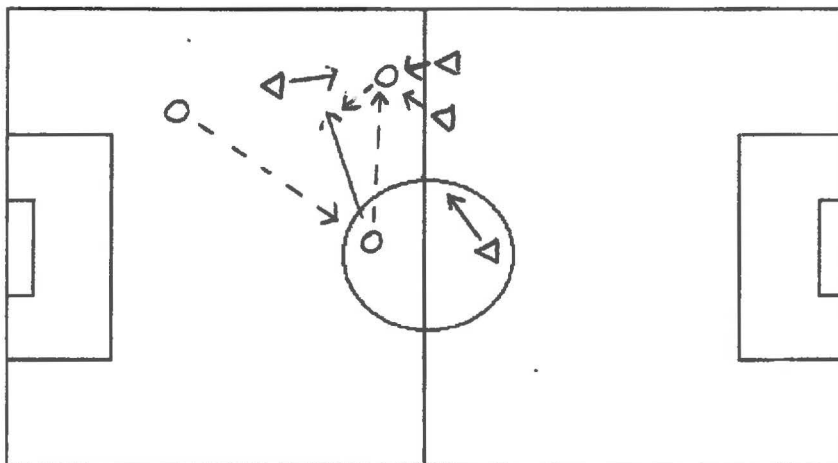
4.3.1. Legenda

Považuji za nutné vysvětlit jednotlivé používané značky v následující legendě, i přesto, že jsou známy všem fotbalovým odborníkům a široké veřejnosti.

	Útočník		pohyb hráče bez míče
	Útočník v novém postavení		klamavý pohyb hráče
	Obránce		pohyb hráče bez míče
	Obránce v novém postavení		pohyb hráče s míčem – vedení míče
	Trenér		střelba
	Pohyb hráče bez míče		přihrávka
	Klamavý pohyb hráče		meta – kužel
	Obejiti protihráče		branka malá
	Vedení míče		branka velká
	Střela		branka otevřená
	Přihrávka		míč
	Přihrávka na jeden dotyk		
	Přihrávka na dva dotyky		
	Přihrávka hlavou		
	Stojan, meta		
	Míč		
	Branka		

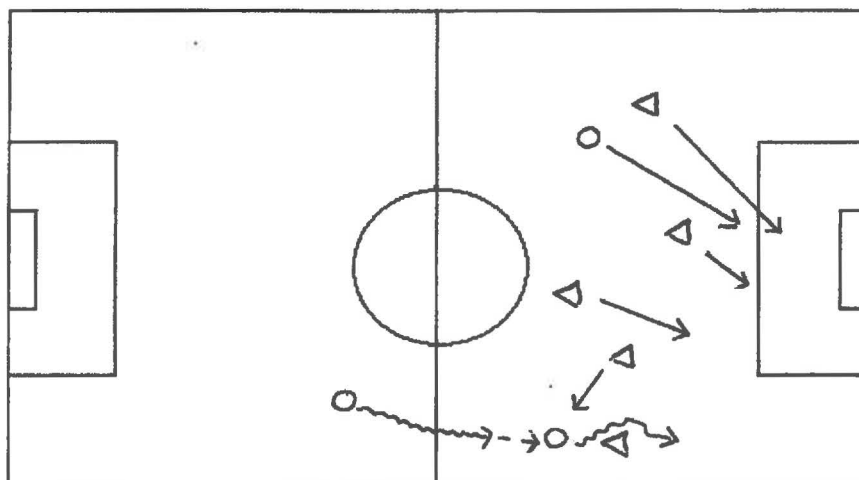
4.3.2. Tým ČR

Neúspěšný presink (čas 51:20)

Situace neúspěšného presinku byla zapříčiněna malým důrazem atakujících hráček (pravá záložnice, střední záložnice), který umožnil hráčce s míčem (levá záložnice) zpětnou přihrávku na nabíhající spoluhráčku.

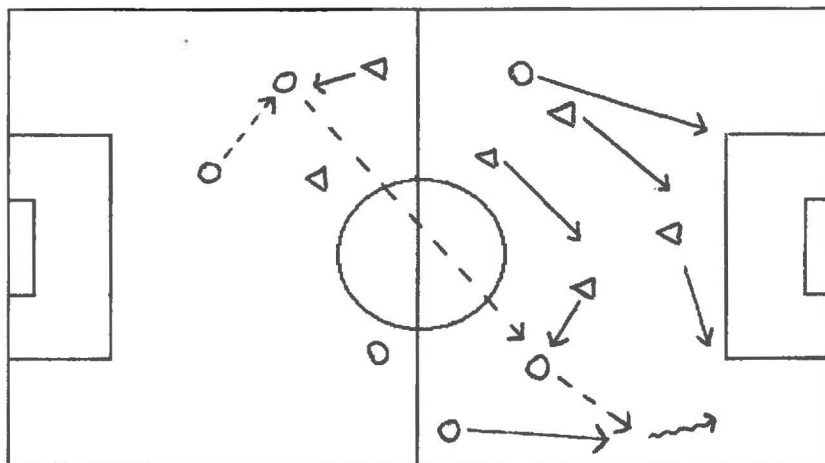
Prohraný souboj 1:1 (čas 65:41)

Samotné situaci souboje mezi útočící záložnicí a krajní obránkyní předcházela přesná přihrávka od spoluhráčky (obránkyně), jež „vyvezla“ míč na útočnou polovinu soupeře. Útočící hráčka v plné rychlosti kličkou doleva obešla obránkyni, která stála a na rychlou kličku nestačila reagovat.

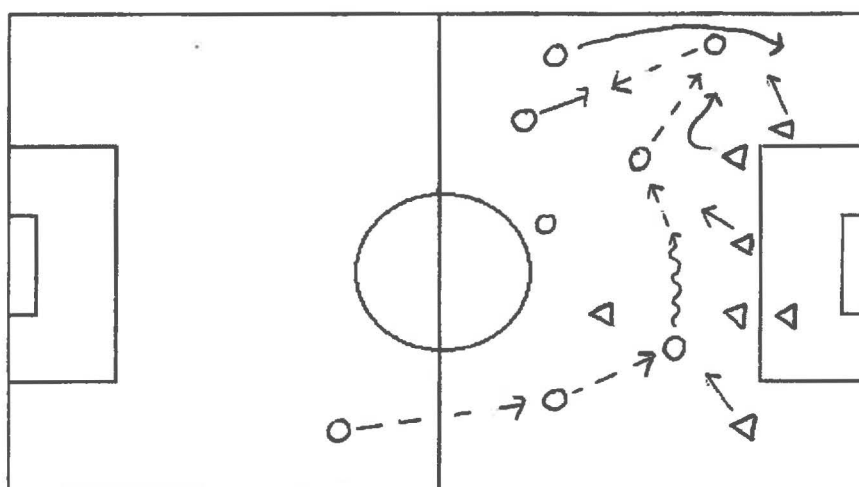
4.3.3. Tým Švédska

Neatakovaný hráč s míčem (čas 14:32)

Celé situaci, kdy neatakovaná hráčka ve středním obranném pásmu zahájila rychlou přihrávkou na nabíhající spoluhráčku nebezpečnou akci, předcházela dlouhá diagonální přihrávka od spoluhráčky. Vlivem velkého odstupů a pomalé reakce obránkyně měla neatakovaná hráčka dostatek času na zpracování a přesnou přihrávku.

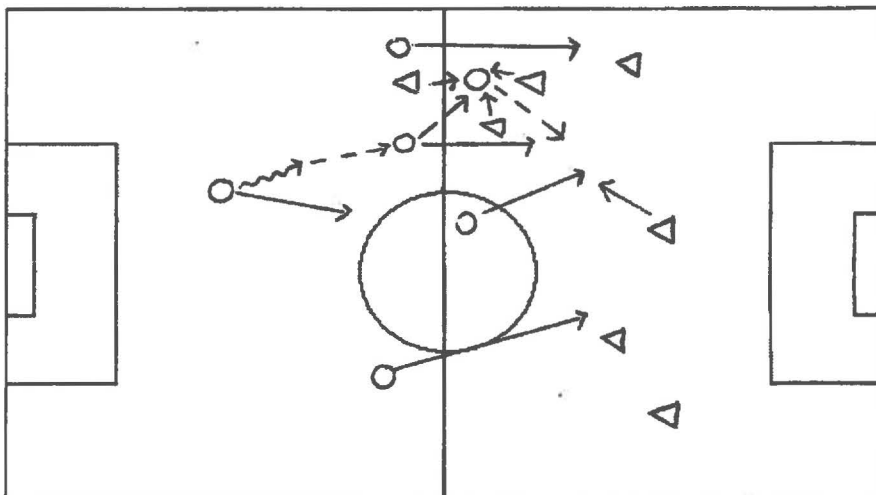
Pasivní blok (čas 31:08)

Obranná řada Švédska včetně záložnic byla stažena hluboko na své obranné polovině a nechala soupeře kombinovat, aniž by na něj vyvíjela tlak se snahou přerušit kombinaci a získat míč.

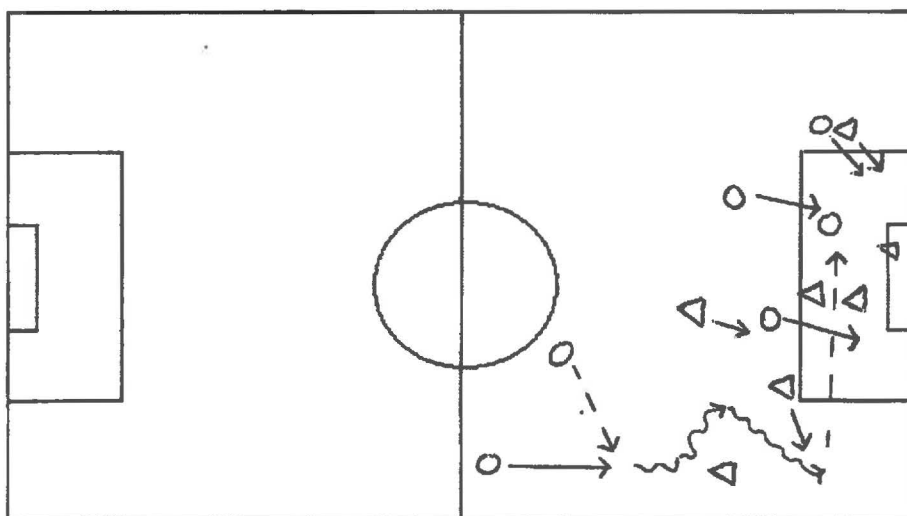
4.3.4. Tým Ukrajiny

Neúspěšný presink (čas 25:31)

Napadající hráčky (pravá záložnice, střední záložnice, útočnice) dostaly hráčku s míčem u postranní čáry pod tlak, ale v rozhodující chvíli atakující pravá záložnice podklouzla a hráčka s míčem tohoto zaváhání využila.

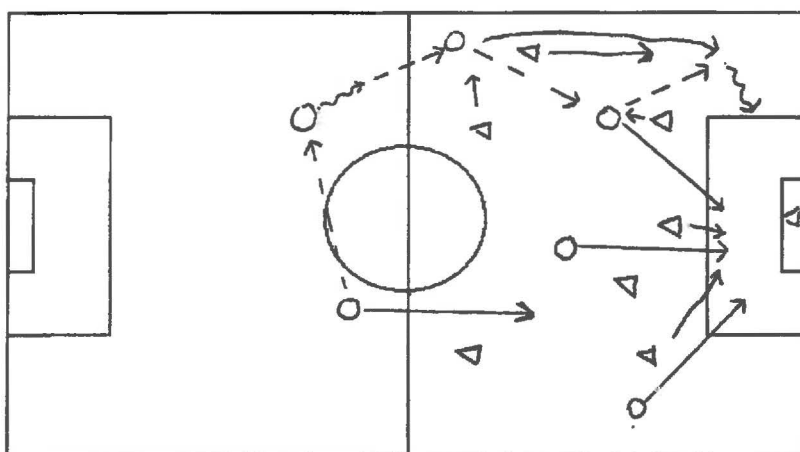
Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP (čas 21:20)

K hrubé chybě, kdy v pokutovém území byla naprosto volná hráčka (útočnice), předcházel prohraný osobní souboj u postranní čáry a následné zatažení a centr do pokutového území, kde střední obránkyně podběhla míč a dezorientovaná záložnice nechala útočnici naprosto nepokrytou za sebou.

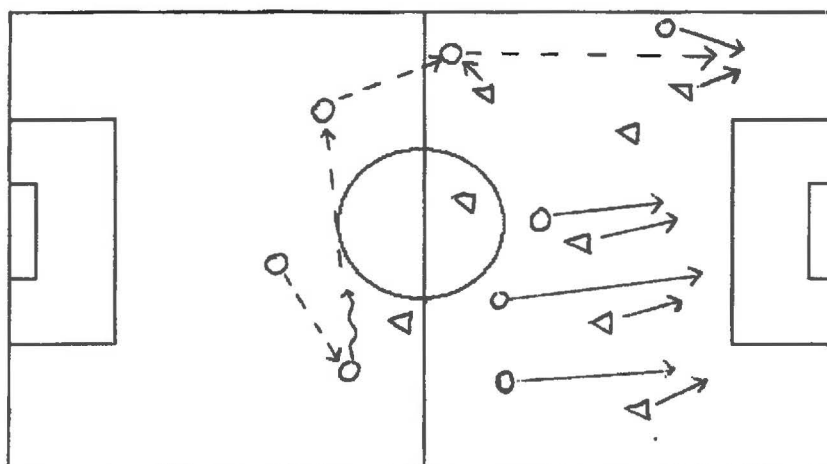
4.3.5. Tým Portugalska

Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP (čas 34:54)

Levá záložnice po převzetí míče u postranní čáry přihrává útočníci, která z „první“ přihrává nabíhající záložnici do prostoru obranného pásma, jež nikým neatakována přebírá míč a postupuje na branku. Příčinou chyby byla pomalá reakce obrany na narážku hráček a pozdní reakce záložnice na nabíhající hráčku, kterou následně rychlostně nestíhala.

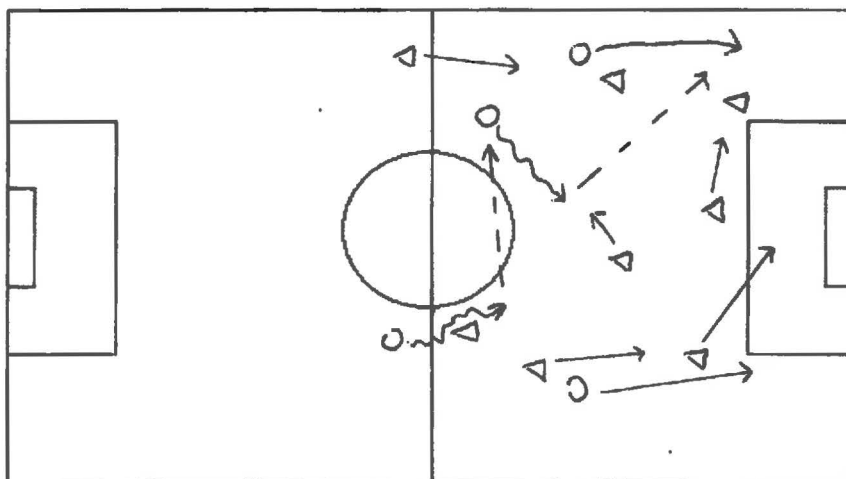
Dlouhá přihrávka za obranu (čas 15:35)

Po několika přihrávkách na vlastní obranné polovině ČR se míč dostal levé záložnici, která převzala míč na půlčí čáře u postranní čáry, a následně ho přihrává dlouhou kolmou přihrávkou za obranu na nabíhající útočníci. Hráčka realizující dlouhou přihrávku byla sice atakována záložnicí, ale její počínání postrádalo důraz.

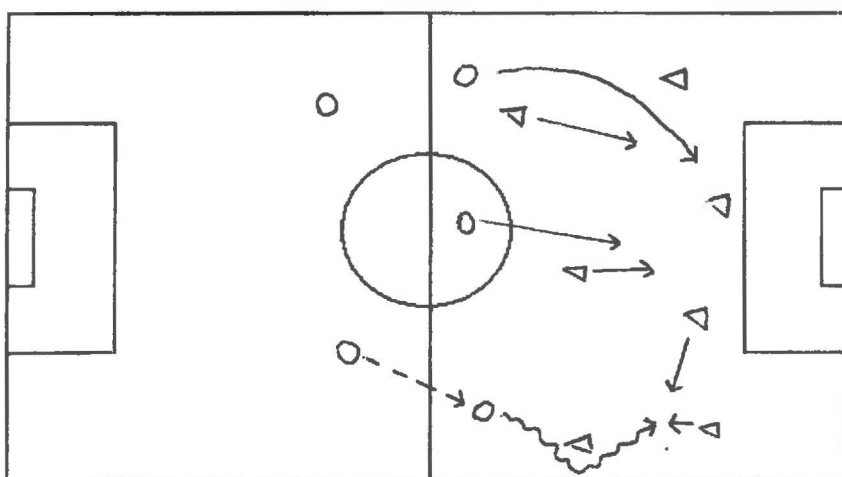
4.3.6. Tým Německa

Neatakovaný hráč s míčem (62:12)

Záložnice ve středním obranném pásmu zpracovává přihrávku od spoluhráčky, následně postupuje s míčem do středu, odkud rychlou přihrávkou posílá míč na nabíhající spoluhráčku. Chyba byla zapříčiněna velkým odstupem bránící hráčky od postupující a následně rozehrávající záložnice.

Prohraný souboj 1:1 (75:10)

Osobní souboj se odehrál u postranní čáry, kde útočící hráčka postupující s míčem obešla v plné rychlosti kličkou doprava bránící hráčku, která špatně odhadla situaci a její reakce na rychlou kličku byla pomalá.

5. Závěrečná část

5.1. Srovnání a zobecnění výsledků jednotlivých mužstev

Po rozboru chybovosti jednotlivých zápasů a jejich kvalitativní analýze budu v této kapitole srovnávat výsledky jednotlivých mužstev, přičemž budu největší pozornost věnovat zaregistrovaným chybám. Komentovat budu chyby vzájemně u jednotlivých světových týmů.

První kategorií, kterou jsem si zvolila, bylo:

1. Chybná řešení v herním výkonu

Tato situace se vyskytla celkem 84x, přičemž největší podíl na celkovém počtu měl celek Ukrajiny, který je průměrné hráčské kvality a navíc se utkal s velmi kvalitním protivníkem, absolutní špičkou v ženském fotbale, týmem Německa. V této kategorii měl tým Ukrajiny největší problém s neúspěšným presinkem.

Dalším týmem početně poměrně silně zastoupeným bylo Portugalsko, které patří ve světě mezi týmy se slabší výkonností. Soupeřem mu byl reprezentační tým ČR, jenž zaujímá průměrnou pozici a jasné je, že výsledek Portugalska by byl jiný, pokud by se utkal s jiným soupeřem. Podíl na chybovosti Portugalska měly zhruba všechny subkategorie přibližně stejné.

Na zhruba stejné úrovni mající podíl na této chybě jsou týmy Švédska a ČR. Utkaly se mezi sebou a tým Švédska měl v tomto zápase pozici jasněho favorita, protože patří také ke špičce ženského fotbalu. Zázeším a kvalitou se mu český tým zatím nemůže rovnat.

Z analýzy jasně vyplynulo, že nejmenší podíl na mnou definované chybě mělo mužstvo Německa, i přesto že soupeřem mu byl tým Skotska, který podává výkony na slušné úrovni a nepatří k vyloženě slabým soupeřům. Tým Německa v této oblasti ukázal své jasné hráčské kvality.

2. Neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP

Celkově byla chyba zaznamenána 56x, nejvíce se na výskytu této chyby podílel opět tým Ukrajiny a Portugalska. Chyba neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru OP patří

k velmi hrubým chybám, které ve většině případů rozhodují o výsledku zápasu a její častý výskyt u těchto celků jasně prokázal nižší kvalitu výkonnosti mužstev. Největší problém u týmu Ukrajiny v této kategorii byl zaznamenán po vědomé akci soupeře, přičemž byl hráč v OP volný. U týmu Portugalska byla situace podobná.

Další mužstva, tedy ČR, Švédsko, Německo se na této chybě podílela početně naprosto shodně, přičemž roli nehrála ani jejich výkonnostní herní kvalita.

3. Neatakovaný hráč s míčem

V definovaných kategoriích se tato chyba vyskytla celkem 50x. Jasně největší podíl na zaznamenaném počtu mělo Portugalsko, dopouštělo se jí nejčastěji po vědomé akci soupeře, kde největší problém byl velký odstup od hráčů. Početně největší zastoupení v chybovosti odpovídá jeho průměrné výkonnosti a postavení mezi ostatními týmy.

Na dalším místě bych zmínila tým Švédska a Ukrajiny, u kterých jsem zaznamenala shodný počet chyb. U Švédů byly nejčastěji chyby pozorovány v situaci po odraženém míči, což v zásadě nevypovídá o špatné kvalitě. Odlišná situace vznikla ve hře Ukrajiny, která chybovala výhradně v situaci po vědomé akci soupeře.

Nejmenší zastoupení v této kategorii chybovosti měl opět tým Německa, který se chyb dopouštěl nejméně, což opět prokazuje kvalitu hry tohoto mužstva.

4. Nedovolené zastavení soupeře

Určená chyba byla evidována celkem 39x. Markantní odstup od ostatních týmů zde získalo mužstvo Německa stále více potvrzující svou vyspělost. Ostatní týmy byly co do evidence chyb zhruba na stejné úrovni, i když se od sebe liší svou hráčskou kvalitou a úrovní.

Za zvlášť závažnou chybu považují nedovolené zastavení soupeře (foul) v obranném pásmu, protože následuje standardní situace ,ze které hrozí přímé ohrožení branky. Zde nejvíce chyboval tým Portugalska.

5. Prohraný souboj 1:1

Tato situace se celkově vyskytla 62x. Ze sledovaných týmů nejvíce chybovalo mužstvo Ukrajiny, jeho slabinou se ukázaly být prohrané souboje nohou ve stoji. Bylo zřetelně vidět, že četnost těchto chyb je podmíněna kvalitou soupeře – týmem Německa.

Dále v přehledu početně následuje tým Portugalska, u kterého byl hlavní problém opět prohrané souboje nohou ve stoji. Svou kvalitu potvrdily týmy z předních míst tabulek mužstvo Německa a Švédska, u kterých souboje 1:1 nejsou ve hře velkým problémem.

6. Dlouhá přihrávka za obranu

Celkový výskyt chyby je 54x.

Největší podíl měl jednoznačně celek Ukrajiny, který chyboval zvláště ve středním obranném pásmu. Další v pořadí zastoupení mělo mužstvo Portugalska, jež se dopouštělo této chyby převážně ve středním obranném pásmu. Tým ČR a Švédska se podílel zhruba shodně.

Mizivý podíl na počtu chyb měl celek Německa, což se dá u tohoto mužstva předpokládat.

Při srovnání v celkovém počtu chyb dospějeme zároveň i k údajům o celkové kvalitě mužstva. Zjistila jsem, že nejčastěji byla evidována kategorie chybná řešení v herním výkonu. Na dalším místě jsem zaznamenala chybu prohraný souboj 1:1. Problematika osobních soubojů představuje prakticky stěžejní problém ženského fotbalu, na který je potřeba se zaměřit. Na stejné úrovni v početním zastoupení stojí chyby neobsazený hráč soupeře s míčem v prostoru obranného pásma a dlouhá přihrávka za obranu. Dále následovala kategorie neatakovaný hráč s míčem. Situace nedovolené zastavení soupeře byla evidována co do počtu nejméně.

Ze zjištěných údajů plyne chybovost u jednotlivých mužstev a zároveň jejich kvalita a úroveň. Nejvíce chyb se dopustilo mužstvo Ukrajiny (108 chyb) a mužstvo Portugalska (97 chyb), je však nutné říci, že velká chybovost u týmu Ukrajiny byla způsobena mimořádnou kvalitou soupeře. Ze zápasu, které jsem hodnotila, by první místo z hlediska počtu chyb mohlo patřit spíše celku Portugalska, což je ovšem mé subjektivní stanovisko. Dále následuje celek ČR s 58 evidovanými chybami, což je umístění, které se dalo předpokládat vzhledem ke kvalitě zastoupených mužstev.

Druhý nejmenší počet chyb vyplynul z analýzy týmu Švédska (52 chyb), tento poměrně malý rozdíl oproti týmu ČR mohl plynout právě ze vzájemného vyrovnaného souboje, protože celek Švédska je jinak řazen k fotbalové špičce ženského fotbalu.

Na samém vrcholu s pouhými 30 chybami stojí dle předpokladu mužstvo Německa, které tím jen potvrzuje, že patří na světovou špičku ženského fotbalu.

Z hlediska faktorů chybovosti v herním výkonu byly zjištěny nejčastější chyby taktické, což se dalo předpokládat. Markantní je rozdíl v zastoupení počtu těchto chyb. Mužstvem, u kterého jsou chyby taktického rázu slabinou je Ukrajina (70 taktických chyb), čníci nad své soupeře (Portugalsko 51 chyb, ČR 31 chyb, Švédsko 27 chyb, Německo 24 chyb). Opět však musím připomenout kvalitu soupeře Ukrajiny - tým Německa.

Pozoruhodná je poměrně slabší kondice (48 chyb) hráček, zdá se, že zvyšovat jí musí především tým Portugalska (18 chyb). Jasně se prokázalo, že tým Německa nemá z hlediska kondice žádné problémy a je po této stránce perfektně připravený.

Na technice (29 chyb) musí samozřejmě pracovat všechna mužstva, nejvíce ale asi tým Portugalska.

Psychické problémy u hráček se očekávaly minimálně, což se také potvrdilo (celkem třináct).

Pokud bych chtěla porovnávat výsledky týmu ČR s týmy Švédska a Německa, které představují špičku ženského fotbalu, zjistila jsem, že tým ČR v porovnání se Švédskem se dopustil mnohem většího počtu chyb v kategorii prohraný souboj 1:1, kde příčinou byla v mnoha případech malá agresivita, a dále také psychika – plynoucí z přílišného respektu ze zkušenějšího soupeře. Lepší skóre měla ČR pouze v kategorii neatakovaný hráč s míčem.

V případě porovnání týmu ČR s Německem jsem zjistila, že celek Německa se dopouštěl mnohem méně chyb ve všech sledovaných kategoriích, což samozřejmě plynulo z větší hráčské vyspělosti a kvality družstva.

Větší kvalita týmů Švédska a Německa souvisí s lepším celkovým zázemím, kterým oba špičkové celky disponují, jak jsem se o tom již zmiňovala v úvodní části.

5.2. Diskuse

V mém pozorování jsem zvolila pět reprezentačních celků z ženské fotbalové scény. Vybrala jsem si dva týmy představující špičku ženského fotbalu a to tým Německa a Švédska a další týmy ČR, Ukrajina, Portugalsko, spadající víceméně do průměru v ženském fotbalu, jejichž dosažené výsledky v jednotlivých utkání jsou vždy závislé na kvalitě protihráče.

Metodou nepřímého pozorování jsem získala určité množství informačních materiálů, které

jsem kvalitativně i kvantitativně zhodnotila. Snažila jsem se o jejich objektivní posouzení, i když metoda nepřímého pozorování skrývá vždy úskalí, například jistou subjektivitu úsudku, se kterou je třeba počítat.

Ideální rovněž není malý počet sledovaných mužstev, protože zkresluje a rovněž subjektivizuje výsledky, ty jsou platné pouze pro potřeby této práce. Jistá obecná zjištění z nich však přesto vyplývají a to hlavně o postavení a kvalitě špičkových ženských mužstev. Pozorováním a přehledným záznamem se podařilo dokázat, že zjištěné výsledky odpovídají obecným předpokladům. Předpokládané hypotézy se též potvrdily. Pro větší objektivitu a přesnost by samozřejmě byla ideální větší výzkumná skupina, to by však přesahovalo možnosti této práce.

Celkově si myslím, že práce splnila určený cíl.

5.3. Kritika vlastního výzkumu

Bez problematických míst se neobešla realizace mého výzkumu a ne vždy byl také výzkum prováděn v ideálních podmínkách. Shledávám proto za nutné zmínit problematické body ve výzkumu, za které považuji zejména:

1. **Možné zkreslení televizního záznamu** – jak bylo již uvedeno v kapitole Použitá metodika, dvoudimenzionální televizní záznam nemůže být vždy zcela přesným odrazem třídimeznionální reality. Navíc kamera nezabírá celou plochu hřiště, proto některá data mnou získaná tímto způsobem mohou být poněkud zkreslená.

2. **Některé sledované kategorie pozorování jsou velmi subjektivní** – přestože jsem se snažila o maximální přesnost při určování sledovaných jevů, nelze stoprocentně zaručit objektivitu získaných dat. Pozorování je vždy subjektivní metodou, přesto se domnívám, že se mi podařilo provést výzkum dostatečně přesně i přes tyto problémy.

3. **Problematicčnost aplikace do tréninkového procesu** – aplikace získaných výsledků do tréninkového procesu mužstev nižší výkonnostní úrovně může být poněkud problematická, protože výsledky jsou získány z pozorování utkání reprezentačních družstev.

5.4. Aplikace zjištěných výsledků do tréninkového procesu

Musíme vycházet z poznatku, že tréninkový proces žen by měl respektovat anatomické, fyziologické a psychické odlišnosti mezi mužem a ženou. Trenéři by měli na tyto skutečnosti brát ohled a na základě těchto poznatků konstruovat trénink. Na základě zjištěných výsledků plynoucích z mé práce, by se v tréninkovém procesu žen mělo soustředit hlavně na zdokonalování a osvojování herních činností jednotlivce, na manipulaci s míčem, na zvyšování kondice a psychické odolnosti, na nácvik řešení situace 1:1, na zvyšování agresivity v osobních soubojích, zdokonalování taktické a technické stránky, na součinnost skupin hráček i celého týmu, na zvyšování rychlosti, obratnosti atd.

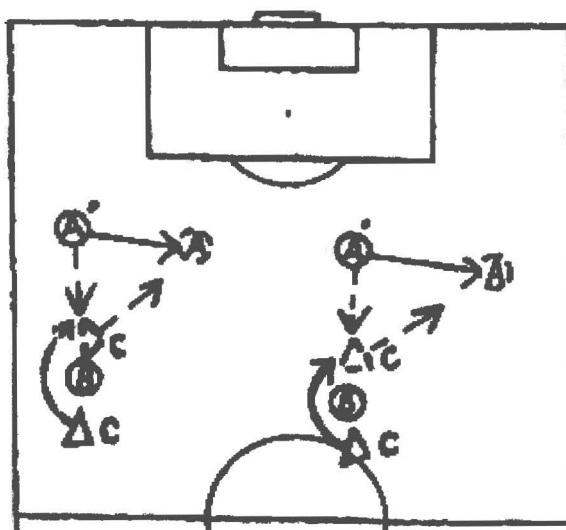
Zde uvádím příklady možných cviků **zaměřených na** :

Odebírání míče tzv. “předskočením“

(Individuální obranné činnosti)

Trojice hráčů, hráč A přihrává zpočátku pomalu a po zemi hráči B, který je zpočátku velmi pasivní. Obránce C, odebírající míč, se snaží o: odhad směru, přihrávky, rychlý start, práci tělem, zpomalení před přijetím míče, přímou zpětnou přihrávkou hráči A.

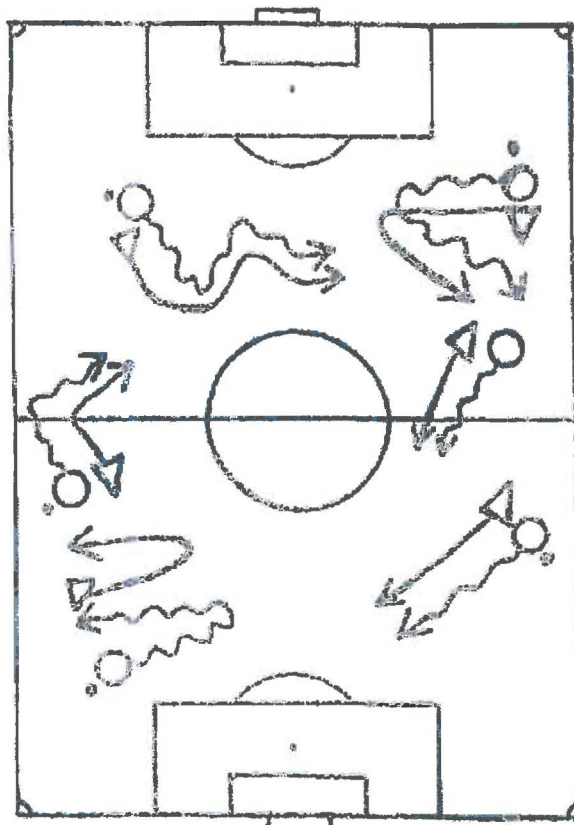
Hráč A si nabíhá střídavě 2-3 m do stran na přihrávku od hráče C.

Obsazování

(Individuální obranné činnosti)

Dvojice hráčů (útočník s míčem a obránce) jsou rozestaveny po obvodu hřiště. Hráči s míčem se zvolna přibližují ke středovému kruhu zpočátku chůzí, postupně rychleji vedou míč, mění často směr pohybu. Úkolem obránce je neustále zaujímat pokud možno čelní postavení na spojnici míč – střed kruhu, asi 1 m před míčem. Obránce se pohybuje úkroky, chůzí vzad, vpřed, pak poklusem, cvalem, během.

Vedení, obcházení (situace 1:1)

(Individuální obranné činnosti)

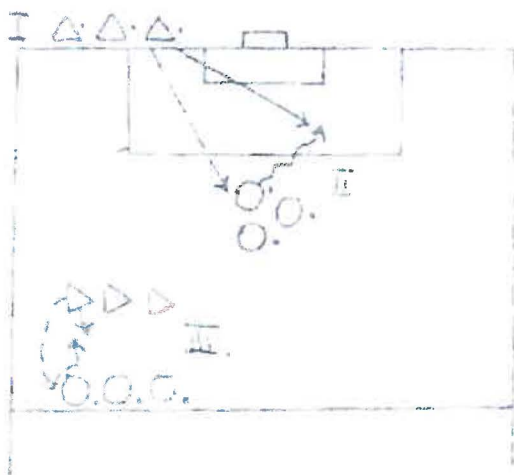
Hra na dvě malé branky jeden na jednoho. Utvoříme dvě tříčlenná družstva. Dva ze tří žáků tvoří branku, v sedu na zemi, jeden hraje v poli jako útočník. Určíme, zda branka platí jen zepředu nebo jen zezadu anebo zepředu i zezadu, do kterékoliv ze dvou branek. Hraje se bez brankáře. Po jedné až třech minutách střídáme hráče 1 s hráčem 2, potom 3.

Zabránění sólovému úniku čelně postaveného hráče (souboje 1:1)

(Individuální technicko – taktické obranné činnosti)

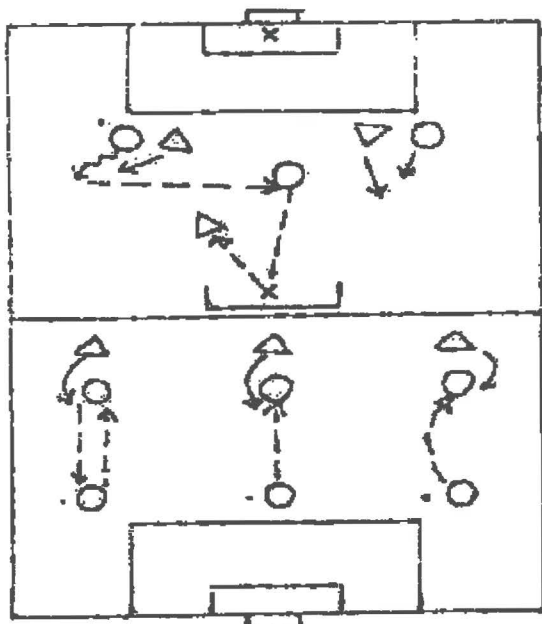
Obránce ze skupiny 1 přihrává míč útočníkovi ze skupiny 2 (polovysoký, vysoký), ten zpracovává a vede míč k brance. Obránce se snaží míč odebrat a poté se stává útočníkem. Skupina č. 3 nacvičuje tuto činnost na krátkou vzdálenost.

Poziční hra a bránění přihrávky protihráči (souboje 1:1)

(Individuální technicko – taktické obranné činnosti)

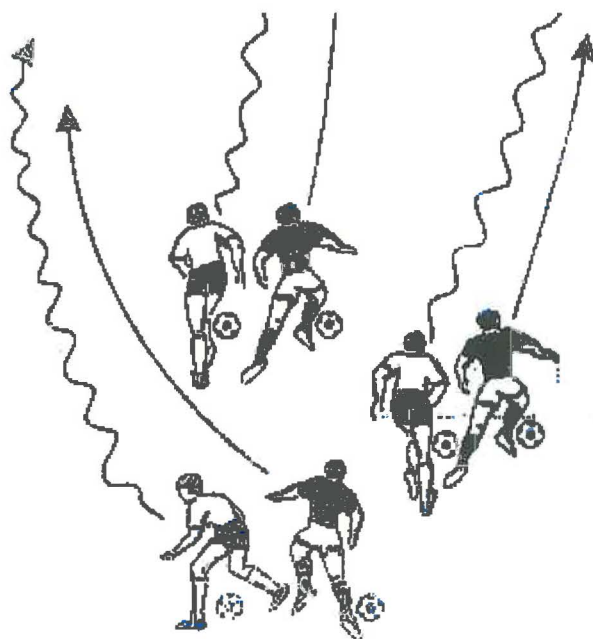
Dvě dvojice na jedné polovině 1:1, třetí dvojice je rozdělena na středního záložníka a protihráče. Záložník rozděljuje přihrávky a obránci se snaží zabránit převzetí. Na druhé polovině nácvik přihrávek různého typu s aktivním bráněním.

Situace 1:1 s vedením míče

(Individuální technicko - taktické obranné činnosti)

Ve středovém kruhu jsou dvě skupiny hráčů (např. červení a bílí), všichni hráči mají míč a libovolným způsobem jej vedou v tomto prostoru. Na pokyn trenéra s určením směru pohybu hráči zvolené skupiny vedou míč směrem k brankové čáře. Druhá skupina hráčů okamžitě reaguje, nechá míče na místě, co nejrychleji vyráží za hráči s míči a snaží se jim dovořeným způsobem míč odebrat a zabránit jeho dovedení na brankovou čáru.

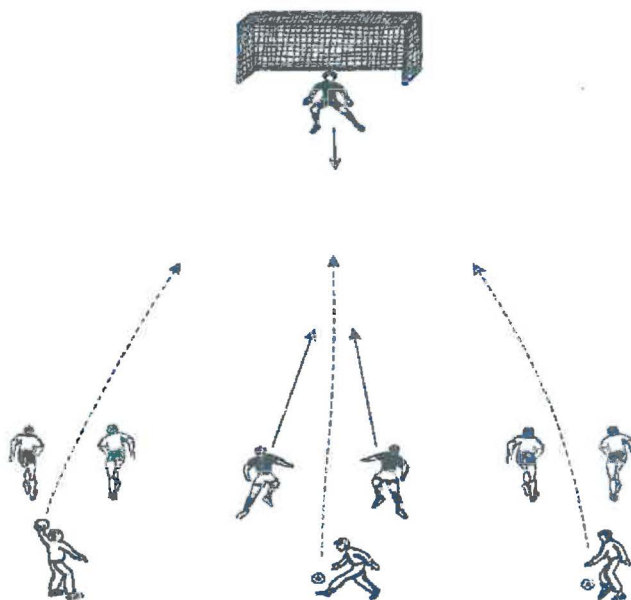

Soubojová situace na volný míč

Situace 1:1 – bez předem určené role

(Individuální technicko - taktické obranné činnosti)

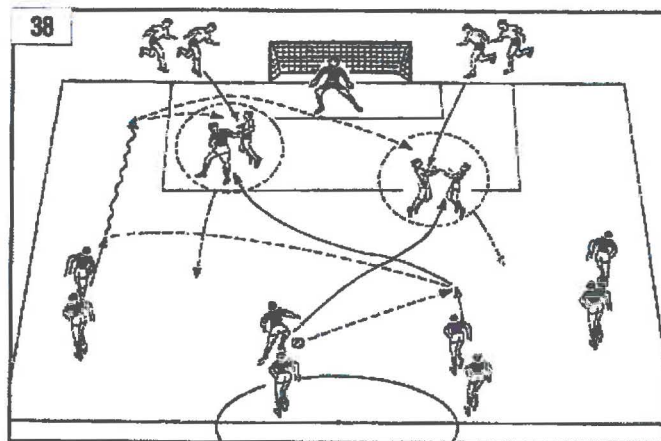
Dvojice hráčů stojí ve vzdálenosti 1 - 2 m od sebe na středové čáře zády k trenérovi. Ten přihrává rukou (optický signál), nebo nohou (akustický signál) míč mezi dvojicí, která za ním vyráží k brance s brankářem. Není určena role obránce ani útočníka – hráč, který první získal míč pod kontrolu, se stává útočníkem a druhý obráncem. Situace 1:1 se dohrává do konce – zakončení střelbou ...

Soubojová situace na volný míč

(Individuální technicko – taktické obranné činnosti)

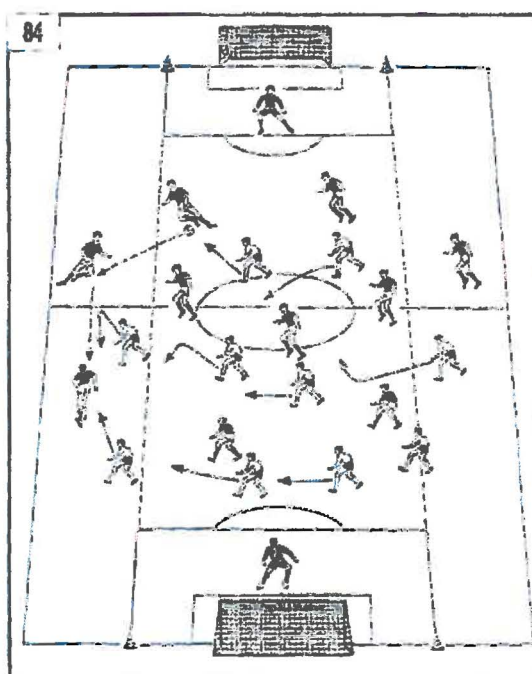
Trojice útočníků ukončuje kombinační akci z křídelního prostoru centrem do pokutového území. Úkolem vybíhající dvojice obránců (každý k jednomu útočníkovi) je vyhrát vzdušný souboj a odehrát míč mimo pokutové území.

Pohyb obranného bloku v základním rozestavení

(Týmové technicko – taktické obranné činnosti)

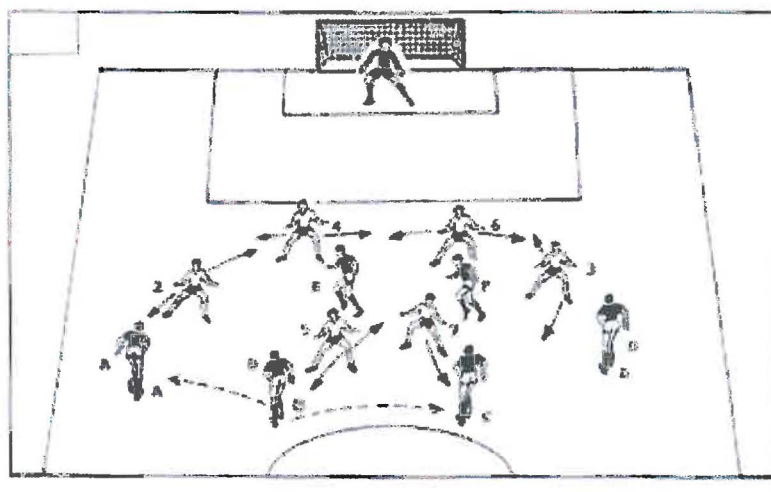
Dvě družstva (jedno s míčem) zaujímají stanovené rozestavení (napří 4:4:2, 4:3:3) v herním prostoru. Hráči družstva s míčem si navzájem přihrávají stanoveným tempem (podle stanoveného schématu), družstvo v obraně reaguje na pohyb míče a přesouvá se jako celek ve směru pohybu míče. Simuluje vytváření tlaku na soupeře s míčem (neodebírání míč) v rámci koordinované činnosti celého obranného bloku. Herní prostor je rozdělen na tři podélné sektory (dva krajní a jeden střední) – je-li míč v jednom z krajních sektorů, opačný podélný sektor je uvolněn, je-li míč ve středním sektoru, hráči obranného bloku se přesouvají z obou stran na střed hřiště.

Přístupování, odstupování, přebírání, vzájemné zajišťování

(Skupinové technicko – taktické obranné činnosti)

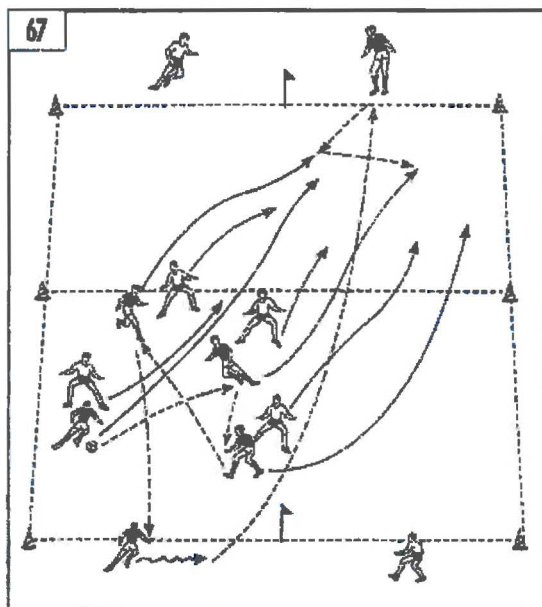
Soupeř s míčem je těsně obsazován hráčem č. 5. hráči č. 4 a č. 6 vedle obsazování soupeře E a F zajišťují spoluhráče 4. 5. Hráči č. 2 a č. 3 odstupují od svých hráčů, aby v případě změny herní situace mohli adekvátně se přizpůsobit (např. převzít vysunuté hráče soupeře, přistoupit těsněji ke svým soupeřům A,D, nebo zajistit spoluhráč č. 4, 6).

Rychlý přechod z útoku do obrany

(Skupinové technicko – taktické obranné činnosti)

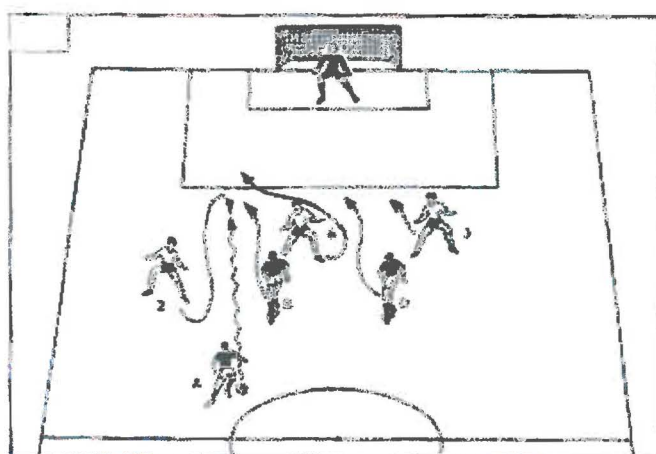
Dvě družstva vždy s dvěma spoluhráči za koncovými čarami. Družstvo u míče se snaží v jedné polovině hřiště udržet míč pod tlakem soupeře po určitou dobu ve spolupráci s hráčem za koncovou čarou (brankář, hráč z pole – nesmí být atakován). Po splnění herního úkolu (stanoveném počtu přihrávek) dochází k přenesení hry diagonálně postavenému spoluhráči za koncovou čarou, k rychlému přesunu a v pokračování v kombinační hře. Družstvo v obraně se rychle a koordinovaně vysouvá směrem k míči a snaží se získat míč. Podaří-li se mu to, pokračuje v útočné činnosti opačným diagonálním směrem.

Obrana proti průnikovému vedení míče a průnikovým přihrávkám

(Skupinové technicko – taktické obranné činnosti)

Hráč A s míčem se rychle pohybuje v kolmém směru, stejně také jeho spoluhráči B, D. Hráči v obraně rychle ustupují a snaží se zabránit kolmé přihrávce za obranu na nabíhající soupeře) tzn. musí neustále kontrolovat nabíhající hráče B, D). Musí reagovat i na případně kolmé přihrávky do pokutového území na vbíhající útočníky. V případě, že útočník s míčem se dostane až k pokutovému území, hráči B, D musí být osobně obsazováni a hráči A znemožněno individuální proniknutí, nebo případné úspěšné přihrání některým útočníkům. Z toho důvodu se obránce 2 snaží nejen o zpomalení soupeře s míče, ale i o následné odebrání míče (před pokutovým územím, , kdy dochází k zmenšení aktivního herního prostoru pro útočníky).

5.5. Závěr

Výzkum doložil, že každé mužstvo chybuje. Dokládá to rozbor chybovosti v obranné fázi u pěti ženských mužstev – Německa, Švédska, ČR, Ukrajiny a Portugalska, který potvrdil mé předpoklady o kvantitě a kvalitě nejčastěji se vyskytujících chyb. Pokud má být herní výkon v obranné fázi bez markantních nedostatků, je nutné se u ženského fotbalu zaměřit na větší agresivitu v osobních soubojích, na zdokonalování a osvojování herních činností jednotlivce, na zvyšování fyzické a psychické odolnosti a kondice, vyvarovat se chyb převážně taktického rázu. Je proto třeba nácviku těchto činností věnovat patřičnou pozornost s tím, že u ženského fotbalu, např. u nás, není kvalitní trenérská práce v mnoha případech ještě samozřejmostí. Jiná situace je ve špičkových světových týmech a té by se česká ženská fotbalová mužstva měla přiblížit. Zatím je to nedostižitelnou metou. Doufám, že má práce by mohla, byť jen nepatrně, naznačit možnosti, kterými by se ženské týmy mohly ubírat v tréninkovém procesu a uplatnit ji tak v praxi. Věřím, že celková situace ženského fotbalu se bude všeobecně po všech stránkách do budoucna zlepšovat.

6. Literatura:

1. BAUER, G. *Hrajeme fotbal*. České Budějovice : KOPP, 1999
2. BISCHOPS, K., GERARDS, H. *Handbuch für Mädchen-und Frauenfusball*. 1996
3. BUZEK, M., NAVARA, M. ONDŘEJ, O. *Kopaná (Teorie a didaktika)*. Praha: SPN, 1986
4. BUZEK, M., PROCHÁZKA, L. *Moderní obrana*. Praha: MAC, 2003
5. BUZEK, M. *Didaktika tréninku*. Fotbal a trénink 2007, č.1, s. 15 - 19
6. DOBRÝ, L. *Didaktika sportovních her*. 2. upravené vydání. Praha: SPN, 1988
7. DOLISTA, V. *Diagnostika herního výkonu*. Praha 2002
8. DOVALIL, J. a kol. *Trénink a výkon ve sportu*. Praha: Olympia 2002
9. FRANK, G. *Fussball – kreatives training*. Meyer und Meyer, 1998
10. HARVEY, G., DUNGWORTH, R. *Škola fotbalu*. 1. vyd. Praha: Svojtka, 1999
11. HARVEY, G., DUNGWORTH, R. a kol. *Velká škola fotbalu*. Praha: Svojtka, 2002
12. HENDL, J. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum 1999
13. CHOUTKA, M. *Moderní kopaná*. Praha: Olympia, 1970
14. CHOUTKA, M., DOVALIL, J. *Sportovní trénink*. 2 rozšířené vydání. Praha: Olympia, 1991
15. KULIČ, V. *Chyba a učení*. Praha: SNP, 1971

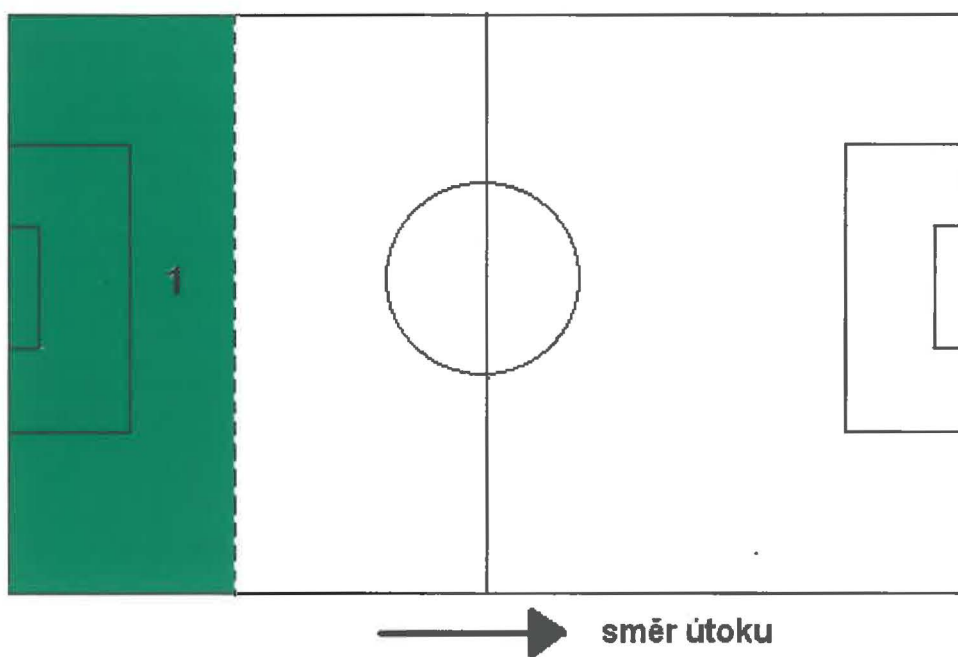
16. LUCCHESI, M. *Attacking soccer a tactical analysis*. Spring city: Reedswain Publishing, 2001
17. MATOUŠEK, F. a kol. *Základy kopané*. Praha: Olympia, 1973
18. ONDŘEJ, O. *Malá škola fotbalu*. Praha : Olympia, 1990
19. PSOTTA, R. *Analýza intermitentní pohybové aktivity*. Praha: Karolinum, 2003
20. VOTÍK, J. *Fotbalová cvičení a hry*. Praha: Grada Publishing, 2005
21. VOTÍK, J., ZALABÁK, J. *Trenér fotbalu „ C “ licence*. Praha, 2003
22. VOTÍK, J. *Trenér fotbalu „B“ licence*. Praha: Olympia, 2001

Internetové zdroje:

23. <http://www.dfb.de>
24. <http://www.eurofotbal.cz>
25. <http://www.fotbal.cz>
26. <http://www.seminarky.cz>
27. <http://www.uefa.com>.
28. <http://www.womensoccer.com>

7. Přílohy

Obrázek č. 1 – Prostor obranného pásma

Obrázek č. 2 – Prostor středního obranného pásma

